

Työ- ja elinkeinoministeriö, Innovaatiot ja yritysrahoitusosasto, Kasvupolitiikka
Johtava asiantuntija Anne Rothovius
Muistio 6.8.2025

Yritystukien kehitys 2012–2024

Sisällys

1	Tiivistelmä	2
2	Yritystuen käsite	3
3	Suorien ml. palautuvien tukien kehitys 2012–2024.....	6
3.1	Kansalliset suorat ml. palautuvat tuet 1,6 Mrd.€	8
3.2	Muutokset hallituskausittain 2020-luvulla.....	12
3	Yrityksille kohdistuvat verotuet 2012–2024.....	15
4	Koronatuet vuosina 2020–2022	17
5	Ukrainatuet vuosina 2022–2023	19
6	Liitteet	19

Liite 1 Suorat ml palautuvat tuet

Liite 2 Yritysten verotuet

Liite 3 Suomen koronatuet

Liite 4 Suomen Ukrainatuet

Liite 5 EU:n valtiontukisääntöjen joustot

1 Tiivistelmä

Työ- ja elinkeinoministeriön yritystukiseurannassa on esitetty yritystukien toteutunut kehitys vuosina 2012–2024. Myönnettyjen suorien ml. palautuvien tukien määrä on kääntynyt laskuun tarkasteluajanjakson lopulla ollen 3,8 Mrd.€ vuonna 2024, 1,4 % BKT:sta. Vuoden 2024 taso alittaa vuoden 2012 tason kiintein vuoden 2024 hinnoin tarkasteltuna. Enimmillään tukia myönnettiin 4,7 Mrd.€ vuonna 2020 (ei sisällä koronatukia). Vuonna 2024 suoria ml. palautuvia tukia myönnettiin 3,8 Mrd.€ (4 Mrd.€ vuonna 2012 kiintein vuoden 2024 hinnoin). Tämä sisältää kansalliset tuet, EU-tuet ja maa- ja metsätalouden artiklan 42 mukaiset tuet. Puhtaasti kansallista rahaa myönnettiin noin 2,8 Mrd.€, josta 1,2 M€ oli maa- ja metsätalouden artiklan 42 mukaisia ja 1,6 Mrd.€ muita tukia. Erilaisia EU:n kautta tulevia tukia myönnettiin noin 1 Mrd.€ (EAKR-tuki noin 107 M€, RRF-tuet noin 39 M€, maa- ja metsätalouden artiklan 42 EU tuet noin 840 M€).¹

Kansallisia suoria ml. palautuvia tukia (ml. RRF-tuet) myönnettiin 1,6 Mrd.€, mikä oli noin 250 M€ vähemmän kuin vuonna 2023. Tukien osuus BKT:sta oli 0,6 %, mikä oli 0,17 %-yksikköä edellisvuotta vähemmän. Vuoden 2024 taso alittaa vuoden 2017 tason kiintein vuoden 2024 hinnoin tarkasteltuna. Enimmillään tukia myönnettiin 2,2 Mrd.€ vuonna 2022 (ei sisällä koronatukia). Merkittävimpiä muutoksia vuonna 2024 olivat TK-toiminnan, kansainvälistymisen ja yrittäjyyssektorin vähentyminen noin 186 M€:lla ja energiasektorin tukien väheneminen noin 97 M€:lla. RRF-tuilla korvattiin ainakin osin kansallista tukirahaa ja näiden sektoreiden pienentyminen johtui RRF-tukien päättymisestä. Asuntorakentamisen tuet kasvoivat noin 59 M€ johtuen korkomenojen kasvusta siitä huolimatta, että muutamia avustuksia ei myönnetty enää vuonna 2024. TKI-toiminnan, kansainvälistymisen ja yrittäjyyden osuus oli 27 %, energiatukien 30 % ja asuntorakentamisen tukien 18 %.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää yritysverotuet vuosilta 2022–2024 verolajeittain siten, että pohja-aineistona on valtiovarainministeriön julkaisema verotukilistaus verolajeittain. Yritystukiseurannassa on rajauduttu EU:n valtioneuvoston päätösten mukaisesti yritystukien lisäksi niihin valtiovarainministeriön verotukilistauksen verotuksiin, joita voidaan pitää eräänlaisena yritystukena ainakin osittain ja joita vuoden 2017 parlamentaarinen yritystukityöryhmä käsitteli. Elinkeinoelämälle kohdentuvia etuuksia sisältyy elinkeinoverotukseen (EVL), maatilatalouden tuloveroon ja metsäverotukseen (MVL), arvonlisäverotukseen (ALV) sekä valmisteverotukseen ja liikenteen verotukseen. Verotukien suuruuteen liittyy arvionvaraisuutta eikä kaikkien verotukien euromäärää ole voitu arvioida. Tästä syystä ei myöskään ole tarkoituksenmukaista laskea suorien ml palautuvien tukien ja verotukien yhteismäärää tai esittää yksittäisestä verotuesta aikasarjaa. Verotuet on raportoitu erikseen liitteessä 2.

Koronatuet ovat päättyneet ja ministeriön laaja koronatukien arviointisarja on päättynyt. Ns. Ukrainatukia on myönnetty hieman vuosina 2022–2024.

Työ- ja elinkeinoministeriö selvitti kuntien tukia kertaluonteisesti vuonna 2022². Kunnat myöntävät vain vähän tukia ja suoria tukia arvioidaan olevan alle 100 M€ vuosittain, palautuvia tukia joitakin satoja miljoonia vuosittain.

¹ Maa- ja metsätalouden sekä kalatalouden artiklan 42 mukaisissa tuissa vuoden 2024 tietoina on käytetty vuoden 2023 tietoja. Artiklan 107 mukaiset maaseudun yritysten tuet on raportoitu osana 42 artiklan mukaisia tukia jatkuvuuden vuoksi. MMM raportoi vuoteen 2021 asti ko. tuet osana 42 artiklan raportointia, eikä tukimääriä ole saatavilla ko. ajalta. Vuodesta 2022 alkaen tuet on raportoitu yritystukirekisterissä (2022/61 M€, 2023/17 M€ ja 2024 10 M€), mutta ne eivät sisälly muiden 107 artiklan mukaisten tukien seurantaan tässä raportissa.

² Kuntien myöntämät yritystuet Suomessa. 2022. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164609>.

2 Yritystuen käsite

Yritystuen käsite nojaa EU:n valtiontukisääntöihin. Yritystukia ovat avustukset ja korkotuet sekä sellaiset lainat, takaukset, takuut, oman pääoman ehtoiset rahoitukset, verotuet ja muut järjestelyt, jotka sisältävät tukea taloudelliseen toimintaan. Taloudellisen toiminnan tukeminen on yritystukea organisaatiomuodosta ja rahoitustavasta riippumatta. Taloudellinen toiminta on laajempi käsite kuin yritystoiminta, mutta tässä muistiossa kuitenkin käytetään yritystukitermiä helpottamaan asian käsittelyä. Vaihtoehtoisesti kyseessä on tuki ei-taloudelliseen toimintaan, jollaisia suurin osa tavallisista valtionavustuksista on.

Taloudellisen toiminnan harjoittamiseen myönnetty tuki on EU-valtiontukisääntöjen mukainen tuki, jos seuraavat neljä kriteeriä täyttyvät samanaikaisesti:

1. Tuki myönnetään julkisista varoista.
2. Tuki on valikoiva.
3. Tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua.
4. Tuki vaikuttaa EU jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Yritystukia voidaan myöntää karkeasti jaoteltuna joko suorina ml. palautuvina tukina tai verotukina. Tuen muodolla on merkitystä sen kohdistamisen ja vaikutusten kannalta. Verotukien kohdentaminen tiettyyn toimintaan on lähtökohtaisesti vaikeampaa kuin suorien tukien, koska suorien tukien myöntäminen on valikoivaa ja perustuu erilliseen harkinnanvaraiseen päätökseen. Verotuet jakautuvat kaikille verovelvollisille, ja ne ovat siten pääasiassa valikoimattomia, joskin muut EU-valtiontukisääntöjen mukaiset kriteerit voivatkin täytyä. Verotuki syntyy, kun verotuksen perusjärjestelmään tehdään yritystä suosiva huojennus. Työ- ja elinkeinoministeriön yritystukiseurannassa verotukien osalta sovelletaan EU-valtiontukisääntöjä laajempaa määritelmää. Suorien tukien ja verotukien lisäksi myös sääntely, esimerkiksi kuntien kaavoitus voi luoda valtiontukielementin.

Käsitteenä suora tuki pitää sisällään työ- ja elinkeinoministeriön seurannassa myös palautuvat tuet eli lainat, takaukset, korkotuet ja muut vastaavat taloudellista etua sisältävät järjestelyt. Palautuvista tuista, kuten lainoista ja takauksista, on ilmoitettu lainan tai takauksen myöntövaltuuden sijaan tukikomponentin osuus (esimerkiksi lainan korkotuki tai lainan perimättä jättäminen). Palautuvista tuista käytetään myös termiä vastikkeellinen tuki. Poikkeuksena EU-sääntelyyn perustuen jotkut oman pääoman ehtoisten sijoitusten nimellisarvot ilmoitetaan kokonaan tuen määräksi. Tilastoinnissa suorat tuet pitävät sisällään energiantensiivisten yritysten veronpalautuksen ja maatalouden energiaveron palautuksen, koska ne näkyvät suorien tukien lailla budjetin menopuolella (28.91.41 Energiaverotuki).³

³ Valtion talousarvioesitys 2025: [Valtion talousarvioesitykset](#)

Yritystuet on jaoteltu seuraavasti:

- 1) **EU –valtiontukisäännöt täyttävät tuet eli SEUT sopimuksen 107(1) artiklan edellytykset täyttävät tuet** kuten esimerkiksi TKI-tuet ja yrittäjyyden tuet, energiatuet, liikenteen ja viestinnän tuet, työllisyyden ja aluepolitiikan tuet ja asuntorakentamisen tuet.
 - **Kaikki suorat tuet** eli avustukset
 - **Palautuvat tuet** kuten lainat ja takaukset.
 - **De minimis –tuet ja julkisen palveluvelvoitteen mukaiset tuet (ns. SGEI –tuet)** täyttävät 107(1) kohdan edellytykset, vaikka ne on annettu eri artikloihin perustuen.
 - **Verotuet 8 kpl.** Näistä 2 raportoidaan tässä suorien tukien yhteydessä.
 - **Osa maa- ja metsätalouden tuista, jotka kohdentuvat yritystoimintaan.**
- 2) **EU –valtiontukisäännöt täyttävät tuet maa- ja kalatalouteen** eli SEUT sopimuksen 42 artiklan edellytykset täyttävät tuet. (laaja tulkinta)
- 3) **Veroetuudet elinkeinoelämälle**, jotka eivät sisälly kohtaan (1). (laaja tulkinta). Näitä sisältyy elinkeinoverotukseen, maatalouden tuloverotukseen ja metsäverotukseen, arvonalisäverotukseen sekä valmisteverotukseen ja liikenteeseen.

Kansallisten varojen lisäksi tukea myönnetään EU varoista. Näitä ovat työ- ja elinkeinoministeriön myöntämät EAKR- ja JTF-rahastojen varat osana yritysten kehittämisavustusta ja toimintaympäristön kehittämisavustusta, eri ministeriöiden myöntämät EU:n elpymis- ja palautumisvälineen (RRF) tuet vuosina 2022–2023 sekä maa- ja metsätalousministeriön myöntämät EU-tuet maatalouden ja kalatalouden alkutuotantoon artiklan 42 tukiin liittyen.

Verotuet

Verotuilla tarkoitetaan verovapauksia, verovähennyksiä, alempia verokantoja ja muita niihin rinnastettavia keinoja, joiden avulla tuetaan jotain tiettyä elinkeinoa tai verovelvollisryhmää. Verotuet ovat poikkeuksia normiverojärjestelmästä ja tämän normijärjestelmän määrittely vaatii tapauskohtaista tavoitetarkastelua. Usein ei pystytä erottamaan, mikä osuus verohuojennuksesta koituu yrityksen ja mikä kuluttajan eduksi. Verotukien suuruuteen liittyy arvionvaraisuutta eikä kaikkien verotukien euromäärää ole voitu arvioida. Tästä syystä ei myöskään ole tarkoituksenmukaista laskea suorien tukien ja verotukien yhteismäärää. Myöskään yksittäisten verotukien yhteen laskeminen ei välttämättä anna oikeaa kokonaiskuvaa verotukien määrästä, koska verotuki lasketaan Suomessa säännöskohtaisesti menetetyn verotulon laskentamenetelmällä ja kukin verotuki arvioidaan erikseen riippumatta muista verotuista (Rauhanen 2017). Verotuista ei voida myöskään esittää aikasarjaa.⁴

Verotuet ovat verolainsäädännössä määriteltyjä poikkeuksia verotuksen perusrakenteesta (normijärjestelmästä) ja niiden avulla pyritään tukemaan tiettyä elinkeinoa tai verovelvollisten ryhmää. Muodoltaan ne voivat olla verovapauksia, verovähennyksiä, alempia verokantoja ja niihin rinnastettavia keinoja. Suomessa verotukien määrää koskevien laskelmien perustana oleva normijärjestelmä on määritelty Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimesta vuonna 2010 (Kröger & Rauhanen 2010). Valtiot määrittelevät itse kukin oman normiverojärjestelmänsä.

⁴ Valtiovarainministeriön vero-osaston julkaisema energiaverotukia koskevassa muistiossa (12.8.2020) todetaan, että yksittäisten verotukien euromäärien laskeminen yhteen ei anna oikeaa kuvaa tukien kokonaismäärästä eikä aikasarjatarkastelua voida toteuttaa.

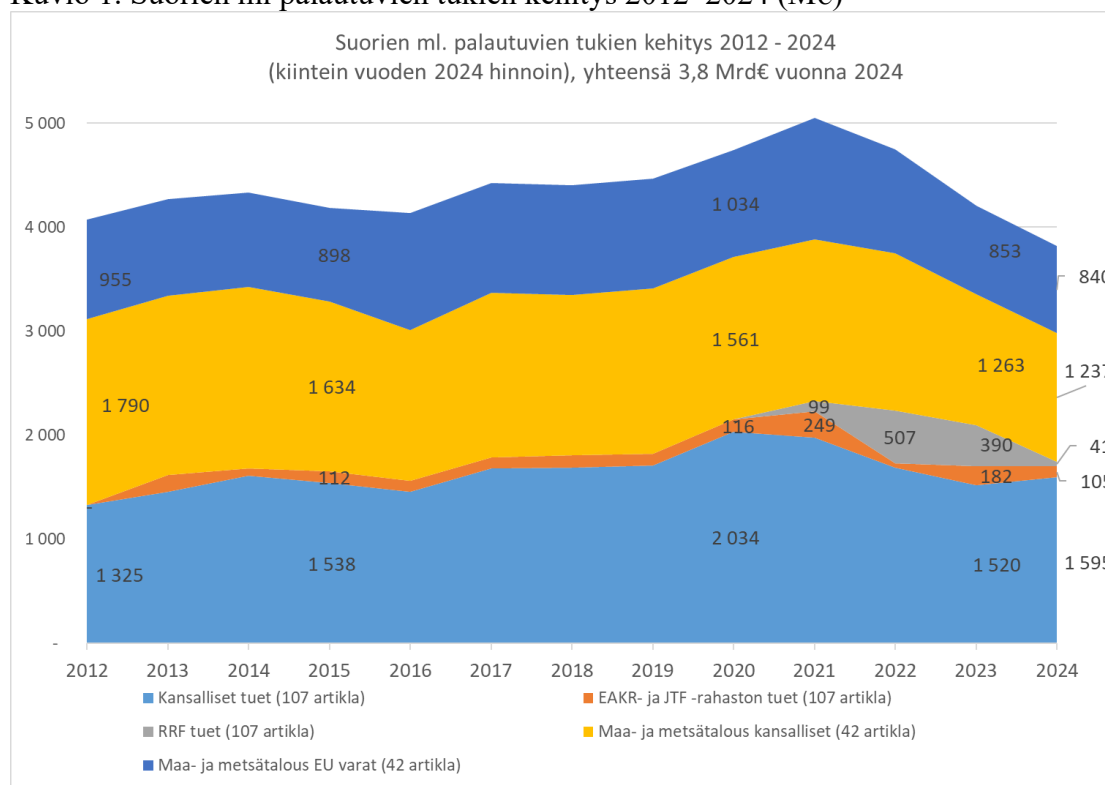
Työ- ja elinkeinoministeriö esittää yritysverotuet vuosilta 2023–2025 verolajeittain siten, että pohja-aineistona on valtiovarainministeriön julkaisema verotukilistaus. Yritystukiseurannassa on rajauttu EU:n valtioneuvoston mukaisen yritysverotukien lisäksi niihin valtiovarainministeriön verotukilistauksen verotuksiin, joita voidaan pitää yritystukena ainakin osittain. Valtiovarainministeriö julkaisee vuosittain tiedot kaikista verotuista ja arvioituista euromääristä vuositason verolajeittain. Elinkeinoelämälle kohdentuvia etuuksia sisältyy elinkeinoverotukseen (EVL), maatilatalouden tuloveroon ja metsäverotukseen (MVL), arvonlisäverotukseen (ALV) sekä valmisteverotukseen ja liikenteen verotukseen. Yritystukiseurannassa olevaa tukilistaa on hyödynnetty mm. parlamentaarissa yritystukityöryhmässä vuonna 2018 ja sen jälkeen työ- ja elinkeinoministeriön ja valtiovarainministeriön yritystukiselvityksissä. Yritystukien tutkimusjaosto (2020–2023) hyödynsi vuosiraportteissaan samaa luetteloa, joten sitä voitaneen pitää hyvänä lähtökohtana esittää yritysten verotuet. Työ- ja elinkeinoministeriön seurannassa ei ole mukana perintö- ja lahjaverotusta, varainsiirtoverotusta, kiinteistöverotusta, sosiaalivakuutusmaksuja eikä tuloverolakia ja siihen liittyvää verotusta pl. metsälahjavähennys, mikä on EU valtioneuvoston mukainen de minimis –tuki.

Osassa verotukia tuki kohdistuu sekä yrityksille että kotitalouksille, kuten alennettujen arvonlisäverokantojen kohdalla. Arvionvaraisuutta tukiin tulee monesta syystä, esimerkiksi niitä laskettaessa ei oteta huomioon tuen aiheuttamia käyttäytymisvaikutuksia ja samanaikaisesti vaikuttavien verotukien yhdysvaikutuksia. Laskelmien suuntaa antavaa luonnetta korostaa myös se, että taustalla oleva verotuksen perusrakenteen määrittely on tehty jo yli kymmenen vuotta sitten vallinneen lainsäädännön mukaan.

3 Suorien ml. palautuvien tukien kehitys 2012–2024

Vuonna 2024 tukia myönnettiin 3,8 Mrd. euroa. Se oli 1,4 % BKT:sta (BKT:n arvo 276 Mrd.€⁵), mikä oli vähemmän kuin vuotta aiemmin. Tukien määrä on kääntynyt laskuun tarkasteluajanjak-solla kiintein vuoden 2024 hinnoin laskettuna (kuvio 1). Tukien määrä laski ensimmäistä kertaa alle 4 Mrd.€ ja se alitti vuoden 2012 tason.

Kuvio 1. Suorien ml palautuvien tukien kehitys 2012–2024 (M€) ⁶

* MMM:n 42 artiklan mukaisten EU-varojen ja kansallisen vastinrahoituksen määränä vuonna 2024 on käytetty vuoden 2023 tietoja.

EU:n elpymis- ja palautumisvälineen (RRF) kautta myönnettyt tuet T&K-toimintaan ja energiainvestointeihin nostivat tukitasoa väliaikaisesti vuosina 2021–2023 samoin kuin kansallisesti myönnettyt tuet energiasektorille hieman pidemmällä aikajaksolla. Energiaan liittyvien tukien merkittävän kasvun taustalla oli muun muassa ilmastomuutoksen hillintään tähtäävä energiantuotannon murros. Geopoliittisen tilanteen muuttuminen vuonna 2022 merkitsee energiaomavaraisuuden lisäämistä, mikä sekin osaltaan heijastuu energiatuotannon muuttumiseen ja teollisuuden kykyyn hyödyntää puhdasta uutta energiaa mutta myös vähähiiliteknologioita.

⁵ Tilastokeskus 18.6.2025, [Bruttokansantuotteen volyymi nousi 0,4 prosenttia vuonna 2024 | Tilastokeskus](#). Käypä hinta.

⁶ Tilastokeskus, elinkustannusindeksi. 13.6.2025, [Kuluttajahintaindeksi | Tilastokeskus](#). Kiintein hinnoin. Ei sisällä koronatukia ja Ukrainatukia. Maa- ja metsätalousministeriön raportointikäytännön mukaan kansalliset 107 artiklan tuet maaseudun yrityksille raportoitiin osana EU:n ja valtion rahoitusosuutta alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämistä (artikla 42) vuoteen 2021 asti. Vuodesta 2022 alkaen ne on raportoitu erikseen 107 artiklan mukaisina tukina yritystukirekisteriin tki-toiminnan, kansainvälistymisen ja yrittäjyyden sektorille (2022/61 M€; 2023/17 M€, 2024/10 M€). Tässä raportissa ko. tuet on raportoitu osana 42 artiklan mukaisia tukia 2012-2024 aikasarjan jatkuvuuden vuoksi.

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ohjelmakauden vaihtumisesta aiheutuneet viiveet vuonna 2021–2022 selvittävät eri vuosien eroja. Maa- ja metsätalouden kansalliset ja EU-varat ovat vähentyneet tarkastelujaksolla.

Yhteensä 3,8 Mrd.€:sta puhtaasti kansallista rahaa oli noin 2,8 Mrd.€. Erilaisia EU:n kautta tulevia tukia myönnettiin noin 1 Mrd.€ (EAKR-tuki noin 107 M€, RRF-tuet noin 39 M€, maa- ja metsätalouden artiklan 42 EU tuet noin 840 M€). (Taulukko 1)

Taulukko 1. Kansallisten ja EU-tukien määrä vuonna 2024 (Mrd.€)

	Mrd.€
Kansalliset 107 artiklaan perustuvat suorat ml palautuvat tuet	1,6
Kansalliset maa- ja metsätalouden 42 artiklaan perustuvat suorat ml palautuvat tuet	1,2
EU varat (EAKR, RRF, maa- ja metsätalouden EU varat 42 artikla)	1,0
Yhteensä	3,8

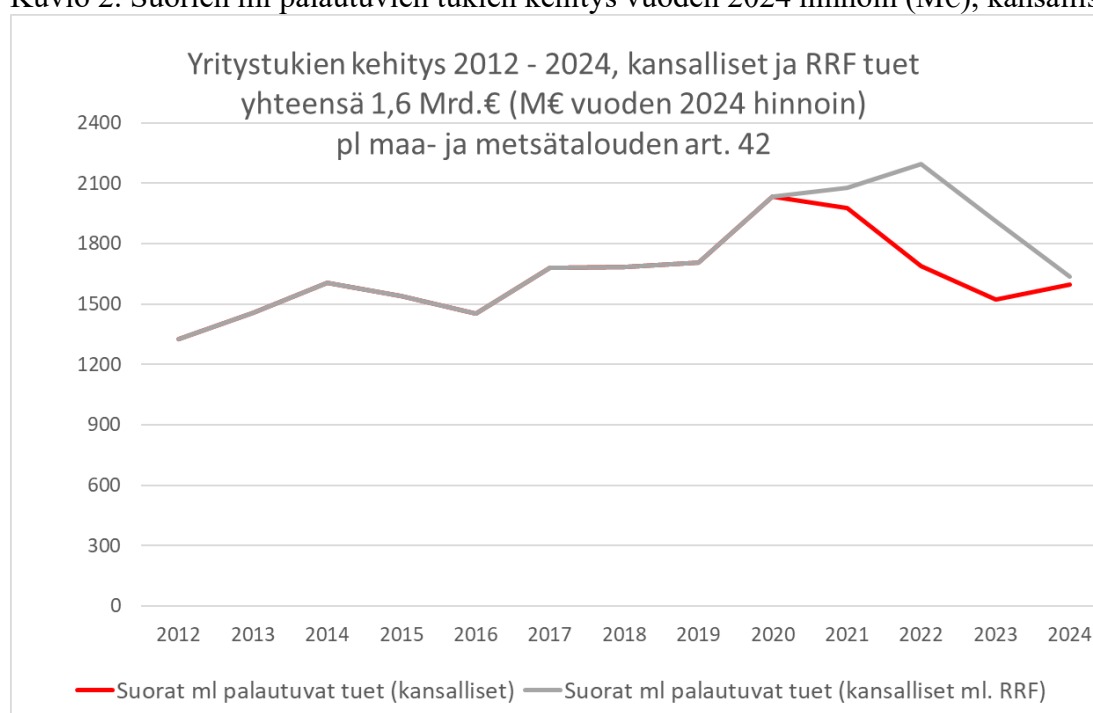
Koronatuet on esitetty erikseen luvussa 4 ja Ukrainatuet luvussa 5. Ne eivät sisälly tähän tarkasteluun.

Suorat ml. palautuvat tuet on esitetty liitteessä 1 (reaalihinnat).

3.1 Kansalliset suorat ml. palautuvat tuet 1,6 Mrd.€

Suorien ml. palautuvien tukien (kansalliset ja RRF-tuet) määrä oli 1,6 Mrd.€ vuonna 2024. Tarkasteluajanjaksolla 2012–2024 tukien määrä on kasvanut, mutta määrässä on tapahtunut selkeä käänne alaspäin vuodesta 2023 alkaen. Välillä tapahtunut tukimäärän suurin kasvu kohdistui TKI-toiminnan, kansainvälistymisen ja yrittäjyyden, energiasektorin sekä asuntorakentamisen tukiin. Näistä asuntorakentamisen tuet jatkoivat kasvuaan vuonna 2024. Tukien määrä väheni reaalisesti noin 250 M€ verrattuna vuoteen 2023 ja on alle vuoden 2017 tason kiintein vuoden 2024 hinnoin. Tukien määrä suhteessa bkt:hen oli noin 0,6 prosenttia vuonna 2024 (276 Mrd.€⁷), missä oli laskua noin 0,17 %-yksikköä. EU:n elpymisvälineestä tulleella rahoituksella korvattiin ainakin osittain kansallisia TKI-tukia ja energiatukia. Selkeää käännettä kuvaa se, että tukien määrä on laskenut kahden vuoden aikana alle vuoden 2017 tason kiintein vuoden 2024 hinnoin arvioituna. (Kuvio 2)

Kuvio 2. Suorien ml palautuvien tukien kehitys vuoden 2024 hinnoin (M€), kansalliset ja RRF-tuet.

Suhteelliset osuudet

Taulukko 2 havainnollistaa suorien tukien painopisteen kehitystä 2012–2024. TKI-toiminnan, kansainvälistymisen ja yrittäjyyden osuus tuista oli 27 % vuonna 2024, energian osuus oli 30 % ja asuntorakentamisen 18 %. TKI-toiminnan, kansainvälistymisen ja yrittäjyyden tukiosuus laski 16 %:iin vuonna 2017. Energian osuus on kasvanut merkittävästi 21 %:sta 30 %:iin, ollen välillä jopa 46 % vuosina 2018 ja 2022. Kehitystä selittää mm. energiaintensiivisen teollisuuden verotuki ja uusiutuvan energian tuotantotuki vuosina 2015–2021 ja väliaikaiset energian investointituet puhtaan energiatuotannon käynnistämiseksi vuosina 2022–2023.

Liikenteen ja viestinnän tukien osuus on pysynyt suunnilleen samalla tasolla kun taas työllisyyden ja aluepolitiikan sekä maa- ja metsätalouden tukien osuus on laskenut. Uutena sektorina on otettu käyttöön tuet ympäristönsuojeluun, jossa tuen saajien toiminta kehittyi taloudellisen toiminnan

⁷ Tilastokeskus 18.6.2025, [Bruttokansantuotteen volyymi nousi 0,4 prosenttia vuonna 2024 | Tilastokeskus](#). Käypä hinta.

suuntaan (myönnetty aiemmin ei-taloudelliseen toimintaan). Asuntorakentamisen ja ympäristön suojelun sektoreilla otettiin käyttöön useita uusia pieniä tukiohjelmia viime hallituskaudella, mikä on johtanut tukijärjestelmän sirpaloitumiseen ja hallinnollisen rasituksen lisääntymiseen.

Taulukko 2. Suorien ml palautuvien tukien (kansallinen ja RRF rahoitus) jakautuminen eri luokkiin 2012–2024 (%) ⁸

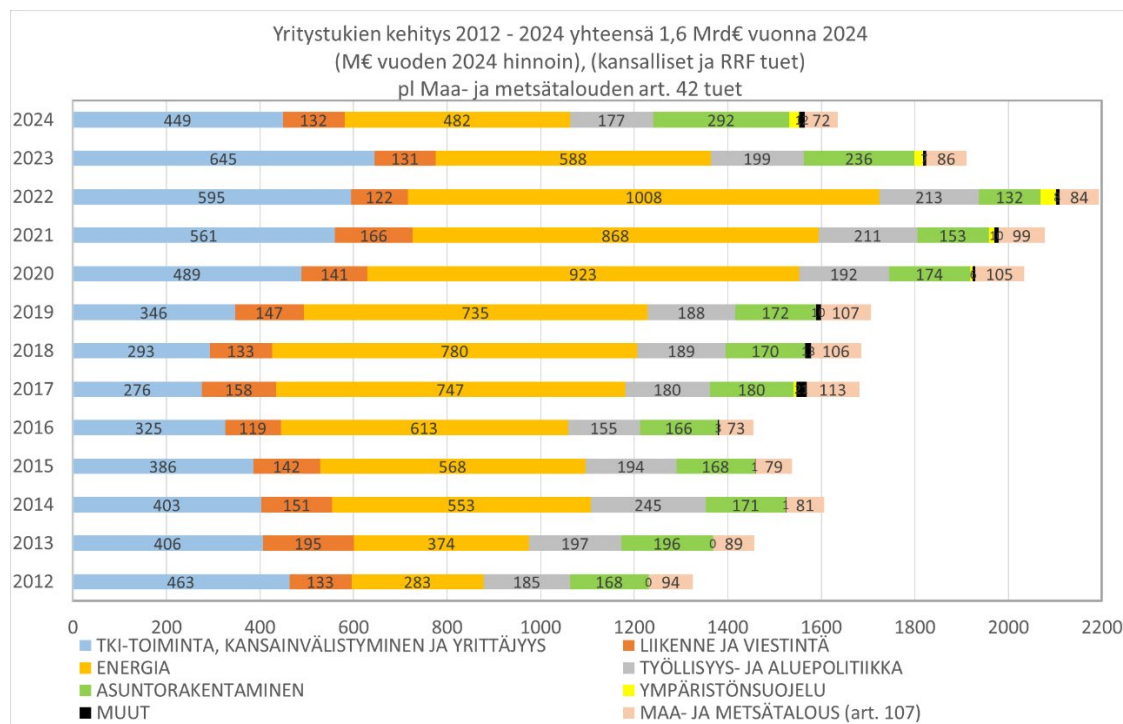
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
TKI-TOIMINTA, KANSAINVÄLISTYMINEN JA YRITTÄJYYS	35	28	25	25	22	16	17	20	24	27	27	34	27
LIIKENNE JA VIESTINTÄ	10	13	9	9	8	9	8	9	7	8	6	7	8
ENERGIA	21	26	34	37	42	44	46	43	45	42	46	31	30
TYÖLLISYYS- JA ALUEKEHITYS	14	14	15	13	11	11	11	11	9	10	10	10	11
ASUNTORAKENTAMINEN	13	13	11	11	11	11	10	10	9	7	6	12	18
YMPÄRISTÖNSUOJELU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
MUUT	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1
MAA- JA METSÄTALOUS (art. 107)	7	6	5	5	5	7	6	6	5	5	4	4	4
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Euromääräiset tarkastelut

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatio, kansainvälistyminen ja yrittäjyys –luokan tukien osalta havaitaan trendin kääntymisen laskusuunnasta ylöspäin vuoden 2017 jälkeen, kunnes vuonna 2024 tukien määrä laski noin 186 M€ RRF-ohjelman päätyttyä. Vuonna 2024 tukia myönnettiin yhteensä 449 M€. TKI-avustuksia myönnettiin 212 M€ ja tukea veturiyrittäjäkampanjaan 70 M€ vuonna 2024. Kiertotalouden investointi- ja innovaatiotukea ja IPCEI-ohjelmiin sisältyviä tukia ei enää myönnetty vuonna 2024. Uutena tukena on otettu käyttöön kyberturvallisuustuki. ELY-keskusten kehittämisavustusta myönnettiin noin 173 M€, josta EAKR- ja JTF-rahastojen osuus oli 107 M€. (Kuvio 2)

⁸ Ei sisällä EAKR-ohjelman ja JTF-rahaston varoja. Ei sisällä maa- ja metsätalouden artiklan 42 tukia. Maa- ja metsätaloussektori ei sisällä maaseudun yritysten tukia raportoinnin jatkuvuussyistä. MMM raportoi ko. kansalliset vastintuet osana 42 artiklan mukaisten tukien raportointia vuosina 2012-2021 ja v 2022 eteenpäin 107 artiklan mukaisina tukia. TEM on ottanut ko. tuet huomioon 42 artiklan mukaisissa tuissa v. 2022-2024 aikasarjasyistä. Reaalihinnat.

Kuvio 2. Suorien ml palautuvien tukien kehitys 2012–2024, 1,6 Mrd.€ 2024 (kansallinen ja RRF rahoitus).⁹

Energialuokkaan kuuluvien tukien osuus on kasvanut huomattavasti, mutta määrät ovat kääntyneet laskuun vuonna 2023. Energialuokassa tukia myönnettiin noin 482 M€ vuonna 2024, mikä tarkoittaa palaamista vuotta 2015 edeltävälle tasolle. Vuonna 2022 energiatukia myönnettiin noin yksi miljardi euroa (kiintein vuoden 2024 hinnoin, reaalisesti noin 934 M€). Vuosina 2019–2023 korostui vahvasti energiatuotannon uudistaminen ilmastoperustein tukien avulla. Energiatuissa on tapahtunut myös siirtymää uudistavien tukien suuntaan, kun energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksista luovutaan ja päästökauppakompensaatio on lakkautettu. Investointituki uusiutuvan energian investoinneille on kasvanut, mutta kyse on enimmäkseen olemassa olevan teknologian monistamisesta (luoteeltaan säilyttävä tuki, jolla on perusteltu yhteiskunnallinen tavoite ”ilmastonmuutoksen ehkäisy”). Energiatukea investointeihin käytetään muun muassa uuden teknologian käyttöönoton ja kaupallistumisen edistämiseen, uusiutuvaan lämmöntuotantoon, pienimuotoiseen sähköntuotantoon ja liikenteen biopolttoaineiden käytön lisäämiseen sekä energiatehokkuusinvestointien (sis. sähköinen liikenne ja vetyteknologia) tukemiseen. Puhtaan energiantuotannon murrosta tulee seurata, jotta valtio voi poistua markkinoilta kun markkinapuute on korjattu.

Uusiutuvan energian tuotantotuen kustannukset kääntyivät laskuun vuonna 2021. Sähkön markkinahinnan nousu on vähentänyt uusiutuvan energian tuotantotuen käyttötarvetta, mutta markkinahinnan vaihtelut heijastuvat suoraan tukimäärään. Metsähakevoimaloiden osalta syöttötariffijärjestelmä sulkeutui 15.3.2021.

⁹ Myönnettyt tuet kiintein hinnoin (vuoden 2024 elinkustannusindeksi). Tiedoista puuttuu maaseudun yritysten tuet (vuonna 2024 noin 10 M€, 2023 noin 17 M€ ja 2022 noin 61 M€). Maaseudun yritysten tuet sisältää mm. perustamistuen, investointituen ja toteutettavuustutkimustuen, joista ei ole erikseen saatavilla tietoja vuosilta 2012–2021, koska ne on raportoitu osana EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (42 artikla).

Luopuminen suurille yrityksille kohdentuvasta energiaintensiivisten yritysten veronpalautustuesta tapahtuu asteittain vuosina 2021–2025 (225 M€/2020, 36 M€/2023, 24 M€/2024 ja 11 M€/2025). Energiaverouudistuksen yhteydessä edellä mainitun tuen poistumisen vastapainona alennettiin teollisuuden sähköveroluokan II veroa 0,69 sentistä EU:n vähimmäistasolle 0,05 senttiin kilowattitunnilta vuoden 2021 alusta. Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensaatiotuki (106 M€/2021) korvattiin energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuella (63,3 M€/2022, 118 M€/2023)¹⁰. Sähköistämistuen saanti edellyttää osin kehittämistoimia ilmastonäkökulmasta. Vuosittain sähkötukea voidaan maksaa enintään 150 M€, mikä ylittää päästökauppakompensaationa maksetun tuen määrän. Energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistukea (voimassa 2022–2026) myönnettiin 143 M€ vuonna 2024. Vuosina 2022–2023 voimassa ollut energia-avustus ARA-yhteisöille ei enää myönnetty.

EU:n elpymis- ja palautumisvälineestä (RRF) tuleva rahoitus vaikutti ohjelmakaudellaan merkittävästi energiasektorille sekä TKI-toimintaan. Rahoitusta on myönnetty vuosina 2021–2024 Innovatiorahoituskeskus Business Finlandin TKI-avustuksina noin 236 M€, BF:n veturiyrityskampanjassa 60 M€, kiertotalouden investointi- ja innovaatiotuessa noin 100 M€ ja IPCEI ohjelmassa¹¹ noin 15 M€. RRF-ohjelmärahoitusta myönnettiin energiainvestointeihin noin 480 M€ vuosina 2022–2024. Ohjelmasta tehdyt lisäkohdennukset liikenne- ja viestintäsektorille ja työllisyyssektorille olivat ao. sektoreiden sisällä huomattavia. Tukia myönnettiin esimerkiksi 22 M€ laajakaistahankkeisiin vuonna 2023 kun niitä on normaalisti myönnetty keskimäärin 8 M€ vuodessa vuosien 2012–2021 aikana. RRF-tukea myönnettiin myös kertaluonteisena pääomituksena 20 M€ vuonna 2022 osatyökyisten työllistämiseen Työkanava Oy:lle. Vuonna 2024 Työkanava Oy:n toiminta on lakkautettu, koska yhtiö ei käytännössä saavuttanut lainkaan sille asetettuja työllistämistavoitteita. Pääomia saatiin palautettua 10 M€.

Liikenteen ja viestinnän tuet ovat pysyneet melko vakaana ja niitä myönnettiin yhteensä noin 132 M€ vuonna 2024. Määräaikaisesti käytössä olevat RRF-tuet sekä lisätalousarvioissa erikseen myönnettävä laivanrakennuksen innovaatiotuki selittävät pitkälti vuosikohtaisia eroja. Uusia tukia on otettu käyttöön viime vuosina koskien sähköisen liikenteen tukemista, tietoturvan kehittämistä ja sanomalehtien jakelua. Kauppa-alusten työvoimakustannustuen määrä laski erityisesti korona-aikana, mutta vuonna 2024 sitä myönnettiin noin 111 M€, mikä oli noin 55 M€ enemmän kuin vuotta aiemmin. Tukia laajakaistahankkeille myönnettiin kansallisista varoista vuoteen 2021 asti, jonka jälkeen rahoitus tuli RRF-varoista. Laajakaistatukia ei myönnetty vuonna 2024.

Työllisyys- ja aluepolitiikan sektorin tuet kasvoivat 18 % viime hallituskaudella verrattuna vuoteen 2019, mutta tukien määrä on sittemmin vähentynyt. Vuonna 2024 sektorin tukia myönnettiin noin 177 M€. Sektorilla oli käytössä kertaluonteisia uusia tukia kuten osatyökykyisten työllistäminen Työkanava Oy:n välityksellä 20 M€ vuonna 2022, pk-yritysten valmennuspalvelut ensimmäisen työntekijän palkkaamiseksi 5,9 M€ vuonna 2022 ja tiedonvälityksen ja uutismedioiden tuki 7 M€ vuonna 2023. Nämä tuet ovat päättyneet. Palkkatukea myönnettiin noin 100 M€ ja starttirahaa noin 35 M€. Palkkatuki ja starttiraha siirtyivät 1.1.2025 kuntien myönnettäviksi, mikä tarkoittaa sektorin suhteellisen osuuden selkeää pienenemistä tulevaisuudessa.

Asuntorakentamiseen myönnettiin tukia yhteensä noin 290 M€ vuonna 2024, noin 60 M€ enemmän kuin vuonna 2023. Avustukset erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi puolittui noin 63 M€:oon vuodesta 2023. Käynnistysavustus valtion tukemien vuokra-asuntojen rakentamiseen (17

¹⁰ Lisätietoa: <https://tem.fi/sahkoistamistuki>.

¹¹ IPCEI –ohjelma eli Important Project of Common European Interest eli Euroopan yhteistä etua koskeva tärkeä hanke kuten esim. akkutuotanto.

M€ vuonna 2023) ja ARA-asuntojen muuttaminen ikääntyneille sopiviksi (2,4 M€ vuonna 2023) päättyivät. 2020-luvun alussa on käynnistetty 9 uutta tukiohjelmaa, joiden euromäärä yhteensä jäi kuitenkin vähäiseksi (yhteensä 8 M€ vuonna 2023). Hallitus uudistaa asuntorakentamisen tukijärjestelmää ja mm. Asuntorahaston varoja tuloutetaan valtiolle. Valtion korkotuki ja valtion takaus sosiaalista vuokra- ja asumisoikeusasuntotuotantoa varten otetuille lainoille kasvoi noin 220 M€ vuodesta 2022 johtuen yleisestä korkotason noususta. Jos korkotukea ja valtion takausta sosiaaliin vuokra- ja asumisoikeusasuntotuotantoon ei otettaisi huomioon, sektorin tuet olivat vähentyneet noin 50 M€.

Ympäristönsuojelua koskeva luokka perustettiin 2020-luvulla, kun aihepiiriä koskien on perustettu 10 uutta tukiohjelmaa vuoden 2019 jälkeen ympäristöministeriössä ja maa- ja metsätalousministeriössä. Osin tämä selittyy sillä, että avustettavan toiminnan luonne on muuttunut ei-taloudellisesta toiminnasta taloudelliseksi toiminnaksi. Vuonna 2024 tukia myönnettiin noin 20 M€.

Muita tukia myönnettiin noin 11 M€ vuonna 2024. Luokassa on mm. rikosuhripäivystyksen tuki. Maa- ja metsätalouden luokkaan kuuluvien tukien taso on ollut suunnilleen samaa tasoa tarkasteluajanjaksona.

Liite 1 Suorat ml palautuvat tuet 2012–2024 (reaalihinnat)

3.2 Muutokset hallituskausittain 2020-luvulla

Viime hallituskaudella (1.5.2019–30.4.2023) merkittävimmät muutokset tukien uudistamisessa tehtiin ilmastotavoitteiden toteutumisen lähtökohdista. Suurimmat muutokset kohdentuivat energiaverotukseen ja -tukiin. Energiaintensiivisen teollisuuden energiaveron palautusjärjestelmä päätettiin poistaa asteittain ja alentaa II veroluokan sähkövero kohti EU:n sallimaa minimitasoa. Parafiinisen dieselin verotuki poistettiin käytöstä. Päästökauppatuen kompensaatiotuki lakkautettiin, mutta sen korvaa energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuki. Lakkautetut tuet olivat luonteeltaan säilyttäviä. Investointitukea uusiutuvan energian investointi- ja selvityshankkeisiin lisättiin. Hallituskauden aikana perustettiin 19 uutta tukiohjelmaa, mitä voidaan pitää erittäin mittavana määränä verrattuna muihin hallituskausiin. Hallitus otti käyttöön useita tukia ilmastonmuutoksen torjumisen vauhdittamiseksi ja mm. tukia ympäristönsuojeluun. Myös työllisyyspoliittisia ja asuntorakentamisen tukia lisättiin. Hallituskaudella sovittiin parlamentaarisesti T&K-tukien tason nostamisesta 4 %:iin BKT:sta vuodesta 2024 alkaen. Lisäksi vuonna 2023 otettiin käyttöön T&K-verokannustin, jolla pyrittiin vauhdittamaan yritysten T&K-toimintaa.

Maaailmaa kohdanneet kriisit 2020-luvulla ovat heijastuneet myös tukipolitiikkaan siten, että EU komissio otti käyttöön valtiontukien joustoja tilapäisesti. Koronapandemian aikaiset kustannustuet vuosina 2020-2022 olivat mittaluokaltaan merkittäviä. Koronapandemian jälkeen EU otti käyttöön elvytys- ja palautumisvälineen (RRF), josta Suomi on myöntänyt tukia erityisesti T&K-toimintaan ja investointeihin energiantuotannossa. Vuodesta 2024 alkaen on ollut käytössä tukia Ukrainan kriisin johdosta.

Geopoliittisen kansainvälisen toimintaympäristön muutos vuonna 2022 synnytti Euroopassa tarpeen strategisen autonomian lisäämisestä. Se tarkoittaa mm. puhtaan siirtymän nopeuttamista ja uudenlaista teollisuuspoliittista ajattelua, joita komissio edistää joustavoitetuilla tilapäisillä valtiontukisäännöillä. Valtiontukikysymykset ovat globaaleja. Komissio päätti 9.3.2023 kriisi- ja siirtymäajan uusista joustoista 31.12.2025 asti taustalla irtautuminen fossiilisista polttoaineista sekä huoli

EU:n kilpailukyvystä ja uhasta uusien tuotantolaitosinvestointien valumisesta Yhdysvaltoihin. Esimerkiksi Yhdysvallat on ottanut käyttöön ns. IRA-ohjelman edistämään puhtaan siirtymän investointeja ja mm. ohjatakseen muiden maiden yhtiöiden investointeja Yhdysvaltoihin. Vastaavasti EU pyrkii vastaamaan tähän edellä mainituilla väljemmillä tukipuitteilla koskien tuotannollisten investointien tukia vihreän siirtymän kannalta keskeisillä toimialoilla tavoitteena kasvattaa EU:n tuotantokapasiteettiä. Myös yksittäisten tukien “matching” kolmansien maiden tukien tasolle on sallittu. Matchingillä tarkoitetaan vastaavuustukea eli jäsenmaa voi myöntää yritykselle yhtä suuren tuen kuin mitä yritys olisi saanut jossain kolmannessa maassa. Matching –tuessa eli vastaavuustuessa on kyseessä merkittävä muutos EU:n valtiontukipolitiikassa. Tuen enimmäismäärä määrittyy ensimmäistä kertaa EU:n ulkopuolisen maan myöntämän tuen perusteella. Lisäksi tuki kohdistuu teollisen tuotantolaitoksen rakentamiseen, jolloin tuki ei ole luonteeltaan uudistavaa, jollaisia esimerkiksi demonstraatiohankkeet tai uuden teknologian käyttöönotto ensimmäisen kerran olisivat. Uuden teknologian hyödyntäminen on valtava haaste, joka voi aikaansaada kasvua ja vaikuttaa puhtaaseen siirtymään. Suomessa otetaan käyttöön vuonna 2025 kaksi uutta investointitukiohjelmaa perustuen kriisi- ja siirtymäajan joustoihin.

EU valtiontukisääntöjen joustot on esitetty liitteessä 5.

Tällä hallituskaudella (1.5.2023–) on jatkettu tukikokonaisuuden uudistamista, jossa keskeisinä ajureina ovat olleet investointien vauhdittaminen, ilmastotoimet ja valtion talouden edellyttämät säästötoimet. Suoria T&K-tukia on lisätty mutta samalla on vähennetty tehottomia T&K-tukia. - Vuonna 2023 käyttöön otettu T&K-verokannustin mahdollisesti korvaa pienempiä suoria T&K-tukia, mutta tukea ei ole vielä tutkittu. Lisäksi Business Finlandissa on otettu käyttöön suurten investointien investointituki ja verovähennys. Vastaavasti säilyttäviä suoria tukia ja verotukia on vähennetty.

Vuonna 2023 tuli voimaan T&K –toiminnan rahoituslaki, jonka tavoitteena on nostaa Suomen T&K menot 4 prosenttiin BKT:sta vuoteen 2030 mennessä. Hallitus on päättänyt vuonna 2024 hyväksytyssä toimeenpanosuunnitelmassa lisätä T&K-tukia asteittain. Lisäykset T&K avustuksiin ovat noin 60 M€/2024, 45 M€/2025, 130 M€/2026, 230 M€/2027 ja 230 M€/2028. Vuoden 2028 lisäys on pysyvä. Myös luovien alojen T&K-tukia on lisätty 9 M€.

Investointeja vauhditetaan Business Finlandin myöntämällä suoralla ja verotuella vuonna 2025. Avustusmuotoisen investointitukiohjelman koko on 400 M€. Siitä voidaan myöntää yritykselle ison kokoluokan ja puhtaan siirtymän hankkeiden vauhdittamiseksi ja vivuttamiseksi avustusta vähintään 30 M€. Investointituen tavoitteena on puhtaan siirtymän ja korkean jalostusarvon ratkaisuja edistävien investointihankkeiden edistäminen ja Suomen teollisuuden vähähiilistäminen.¹² Suurten teollisten investointien määräaikaisessa verohyvityksessä yritys voi vähentää vuoden 2025 myöntämispäätökseen perustuen enintään 150 M€/hanke ja enintään 20 % hankkeen kustannuksista yhteisöverosta vuodesta 2028 alkaen seuraavan 20 vuoden aikana. Investointitukiohjelmilla tuetaan teollisuutta, jotta se kykenee hyödyntämään puhdasta energiaa ja muuttamaan prosesseja vähähiilisyttä tukeviksi. Toimenpiteet ovat uuden teknologian hyödyntämistä, jota ei arvioida toteutettavan ilman tukea, koska ilmastotavoitteiden toteuttaminen ei välttämättä tuo yritykselle suoria taloudellisia hyötyjä.

Hallitus on aloittanut asuntorakentamisen tukikokonaisuuden uudistamisen, jossa painopistettä on siirretty suorista tuista kohti palautuvia tukia. Viime hallituskauden aikana käyttöön otettuja uusia

¹² <https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/hallitus-hyvakysi-puhtaan-siirtyman-teollisten-investointien-tukiohjelman-tukea-varattu-400-miljoonaa-euroa-vuodelle-2025>

asuntorakentamisen tai ympäristönsuojelun tukia on vähennetty tai niitä ei ole enää myönnetty. Lakkautettuja tukia ovat ELY-keskusten myöntämä yritysten kehittämispalvelut -tukiohjelma 10 M€ vuodesta 2024 alkaen, osatyökykyisten tuki ns. Työkanava Oy (2023, pääoman palautus 10 M€), ja Business Finland Venture Capital Oy:n vuotuinen 10 M€ pääomittaminen vuodesta 2025 alkaen (yhtiö siirrettiin osaksi TESI konsernia 31.5.2025).

Innovaatiotoiminnan tukia on vähennetty 20 M€ vuodesta 2025 alkaen ja lisäksi on päätetty vähentää T&K-tukia 12 M€ vuodesta 2026 alkaen. Business Finland on lakkauttanut vuonna 2024 innovaatioasetelin sekä Group Explorer -ohjelmat, koska ne eivät kohdentuneet suoraan yritysten tukitoimintaan. Business Finland on lakkauttaa asteittain vuoden 2025 loppuun mennessä Talent -ohjelman hallitusohjelman mukaisena säästötoimenä. Lisäksi esim. alueellisen ja paikallisen maaseudun kehittämisen tukea, energiatukivaltuutta ja kuljetustukea on vähennetty. Kemera-tuki on uudistettu ja vuonna 2024 otettiin käyttöön ns. Metka-tuki (metsätalouden kannustinjärjestelmä¹³), josta tukea myönnetään hieman vähemmän.

Myös maa- ja metsätalouden tukia vähennetään hallitusohjelman mukaan 137 M€. Maaseudun yritysten tuet olivat 61 M€ vuonna 2022 ja 10 M€ vuonna 2024. Alueellisen ja paikallisen maaseudun kehittämisen tuet ovat laskeneet (189 M€/2022 ja 136,8 M€/2024). Vähennyksen kohteena ollut ”Maaseudun yritysten tuki” sisältyy tässä seurannassa 42 artiklaan perustuvaan tukeen ”Alueelliseen ja paikallisen maaseudun kehittäminen” kansallisiin osuuksiin aikasarjan jatkuvuussyistä. MMM muutti raportointikäytäntöä vuonna 2022 eikä tietoja ole saatavilla erikseen vuosilta 2012–2021.

Vuonna 2023 käyttöön otettu T&K-verokannustin korvaa mahdollisesti osaltaan suorien T&K-menojen vähentymistä pienille pk-yrityksille. Verokannustimen määräksi on arvioitu 81 M€ vuonna 2024 ja 105 M€ vuonna 2025. Vuodesta 2023 lähtien yritykset ovat voineet tehdä 50 % lisävähennyksen T&K-kuluistaan ja vuodesta 2024 lähtien ylimääräinen 45 %:n lisävähennys edelliseen vuoteen verrattuna enintään 1 M€ kokonaiskuluihin asti. Vähennys koskee myös tutkimuslaitosten, yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa tehtäviä yhteistyöhankkeita.

Veroetuuksiin on tehty myös laajempi muutos, kun 24 %:n yleinen arvonnäisäverokanta korotettiin 25,5 %:iin 1.9.2024. Korotus kasvattaa yleisestä verotasosta tehtyjen veropoikkeamien laskennallista tuen määrää. Samaan aikaan siirrettiin 10 % alennettuun arvonnäisäverokantaan kuuluvat hyödykkeet 14 %:n alennettuun verokantaan lukuun ottamatta sanoma- ja aikakauslehtiä (vaikutus valtiontalouteen +205 M€). Muita säilyttäviin verotukiin tehtyjä vähennyksiä ovat matkailuautojen autoverotuen asteittain poisto seuraavan 15 vuoden aikana (vaikutus valtiontalouteen +4 M€/2025, +8 M€/2026, +11 M€/2027, +15 M€/2028) ja alv-velvollisuuden alarajaan liittyvän huojenuksen poisto (vaikutus valtiontalouteen +89 M€/2025 alkaen). Lisäksi on poistettu koulutusvähennys, koska sitä ei hyödynnetty (vaikutus valtiontalouteen +12 M€/2025 alkaen). Veroetuuksiin on lisätty uutena kuukautissuojien, inkontinenssisuojien ja lasten vaipojen alennettu alv kanta 14 % (vaikutus valtiontalouteen -12 M€/2025 alkaen). Sähköenergian määräaikaista 1.12.2022–30.4.2023 voimassa ollutta alennettua 10 % verokantaa ei jatkettu (232 M€/2023).

¹³ Lisätietoa Metka-tuesta Metsäkeskus: <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsatalouden-tuet/metka-tuet>

3 Yrityksille kohdistuvat verotuet 2012–2024

Elinkeinoverotuksen etuudet ovat luonteeltaan pääasiassa erilaisia teknisluonteisia tasoitusmääriä, varauksia ja hankintamenon poistoja. Arvonlisäverotuksen etuudet ovat kokoluokaltaan suurimpia. Valmisteverotuksen ja liikenteen verotuksen puolella on suurehkoja etuuksia energiantuotantoon ja fossiilisiin polttoaineisiin. Liikenteen sähköistyessä ja energiatuotannon uudistuessa joidenkin tukien määrien arvioidaan laskevan 2030-luvulle tultaessa. Suomessa sähkön hinta on Euroopan halvin tällä hetkellä. Ison kokoluokan teollisuuslaitosten vähähiilistymistä edistetään kahdella investointituella, joista toinen on verovähennys yli 150 M€ hankkeille. Vähennys myönnetään vuonna 2025 ja varsinainen vähennys yhteisöverosta voi alkaa vuodesta 2028 eteenpäin 20 vuoden aikana. Vuonna 2023 otettiin käyttöön T&K-verokannustin (105 M€/2024).

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää yritysverotuet vuosilta 2022–2024 verolajeittain siten, että pohjanaistona on valtiovarainministeriön julkaisema verotukilistaus. Mukana ovat ne verotuet, joita voidaan ainakin osittain pitää yritysverotukina. Verotukienkin kohdalla merkittäviä verotukia kohdistuu energiasektorille ja teollisuuteen (valmisteverotus ja liikenne), mutta myös elinkeinotulon verotukseen ja arvonlisäverotukseen. Taulukossa 3. on esitetty esimerkkejä merkittävimmistä yritysverotuista.

Taulukko 3. Esimerkkejä yritysverotuista ¹⁴

	2023	2024	2025
Valmisteverotus ja liikenne			
Dieselpolttoaineen normia alempi verokanta	675	678	659
Työkoneissa käytetyn kevyen polttoöljyn normia alempi verokanta	465	414	414
Teollisuuden ja kasvihuoneiden, konesalien sekä eräiden lämpöpumppujen ym. alempi sähköverokanta (Veroluokka II)	744	793	893
Puupohjaisten polttoaineiden verottomuus	440	440	440
Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon energiasisältöveron alennus (CHP)	64	54	31
Parafiinisen dieselin verotuki (poistui 2023)	-	-	-
Turpeen normia alempi verokanta	76	58	58
Turpeen verottoman käytön yläraja	46	46	46
Arvonlisäverotus			
Elintarvikkeiden ja rehujen alennettu alv-kanta 14 %	1473	1571	1736
Ravintola- ja ateriapalvelujen alennettu alv-kanta 14 %	669	727	832
Lääkkeiden alennettu alv-kanta 10 %	394	419	249
Rakennuksen voittomarginaalin, rakennusmaan luovutuksen verovapaus	140	134	140
Henkilökuljetusten alennettu alv-kanta 10 %	298	257	155
Elinkeinoverotus			
Listamattomien yhtiöiden osinkojen markkinakorkoa suurempi tuotto prosentti	470	485	505
Käyttöomaisuuteen kuuluvien osakkeiden luovutusvoiton verovapaus	761	761	773
Irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenon poistaminen	253	226	191
Tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys (T&K verokannustin)	81	105	105
Tutkimusyhteistyön lisävähennys 2021-2027 (150 % lisävähennys) ¹⁵	8	11	15

¹⁴ Lähde: VM, Verotuet 2023–2025, 23.9.2024

¹⁵ Verotukseen tehtiin lisävähennyksen korotus 150 prosenttiin.

Maatilatalouden tuloverolaki (MVL) ja metsäverotus			
Metsävähennys	72	72	74
Irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenon jaksottaminen	9	8	7

EU:n valtiontuen edellytysten mukaiset verotuet

EU:n valtiontukisääntöjen mukaiset yritysverotuet ja niiden arvioidut euromäärät vuosilta 2022–2024 on esitetty taulukossa 4. EU:n valtiontukisääntelyn piiriin kuuluu vain pieni osa kansallisesti tunnistetuista verotuista, koska ne eivät ole valikoivia vaan kohdentuvat laajemmalle yritysjoukolle. Teollisuuden ja kasvihuoneiden alempi sähköverokanta (veroluokka II) tuen määrä vuonna 2024 oli arviolta 793 M€. Kyseinen verotuki kasvoi, kun sähköveroluokan II veroa alennettiin vuonna 2021 ja sähköveroluokkaan II siirrettiin muun muassa kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavat lämpöpumput, konesalit ja kierrätysteollisuus vuonna 2022. Toinen verrattain suuri verotuki on aiemmin ollut energiaintensiivisten yritysten veronpalautus¹⁶, mutta tästä tuesta ollaan luopumassa asteittain vuoteen 2025 mennessä. Kyseistä verotukea on pienennetty vuodesta 2022 lähtien. Pääasiassa EU:n valtiontukisääntöjen mukaiset yritysverotuet ovat energiaan liittyviä valikoivia tukia. Poikkeuksena ovat elokuvatuottajien tuotantotuen verovapaus, virvoitusjuomien ja juomapakkasten pientuottajien verovapaus, metsälahjavähennys ja tonnistovero. Elokuvatuottajille on myös oma suora tukiohjelma.

Taulukko 4. EU:n valtiontukisääntöjen mukaiset yritysverotuet (M€)¹⁷

	2023	2024	2025
Teollisuuden, kasvihuoneiden, konesalien sekä eräinen lämpöpumppujen ym. alempi sähköverokanta (veroluokka II)	744	793	893
Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon energiasisältöveron alennus (CHP)	64	54	31
Maatalouden energiaveron palautus (sisältyy suoriin tukiin)*	46	46	46
Energiaintensiivisten yritysten veronpalautus (sisältyy suoriin tukiin)*	36	24	11
Tonnistovero	33	33	34
Elokuvatuottajien verovapaa tuotantotuki	3	3	4
Virvoitus- ja juomapakkasten verovähennys (de minimis -tuki)	<0,5	<0,5	<0,5
Metsälahjavähennys (de minimis -tuki)	1	1	1

*Veronpalautustuet näkyvät budjetin menopuolella suorien tukien tapaan, joten ne on tässä katsauksessa luokiteltu suorien tukien energialuokkaan.

Liite 2 Yritysten verotuet (reaalihinnat)

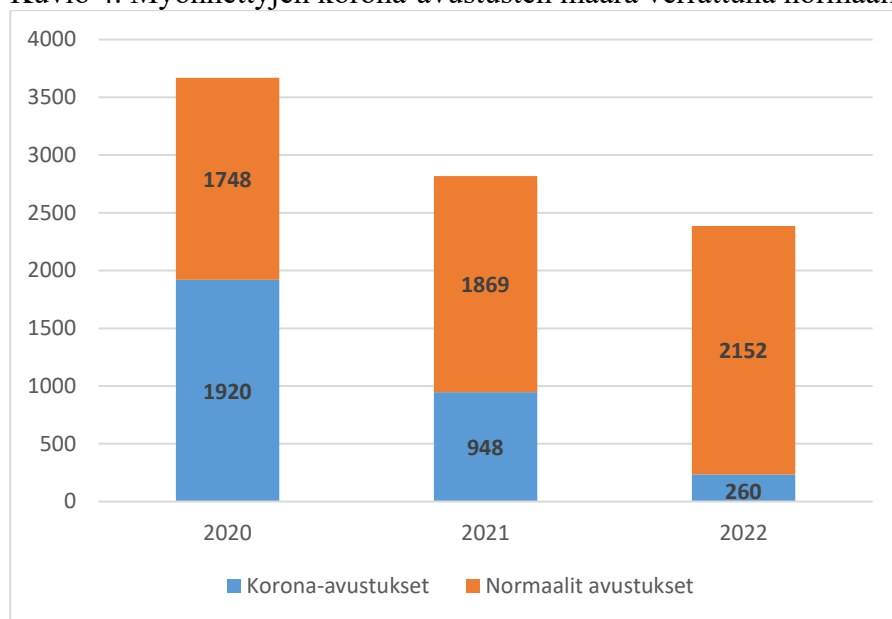
¹⁶ Energiaveronpalautuksia voidaan tarkastella sekä avustuksena että verotukena.

¹⁷ Lähde: VM, Verotuet 2023–2025, 23.9.2024

4 Koronatuett vuosina 2020–2022

Korona-avustuksia myönnettiin yrityksille yhteensä noin 3,1 Mrd.€ vuosina 2020–2022 (taulukko 5). Tukia myönnettiin huomattavasti enemmän vuonna 2020 kuin vuosina 2021–2022 eli suunta oli laskeva. Vuonna 2022 yrityksille myönnettiin tukia enää noin 260 M€ pääasiassa enää vain kustannustukia ja sulkemiskorvauksia. Vuonna 2023 myönnettiin enää vain 1,2 M€, jossa oli kyse kustannustuen tarkistuskirjauksesta. Korona-avustusten käyttöönotto nosti tilapäisesti yritystukien euro-määräistä kokonaistasoa. (kuvio 4)

Kuvio 4. Myönnettyjen korona-avustusten määrä verrattuna normaaliajan avustuksiin (M€) ¹⁸

Vuosina 2020–2022 korona-avustuksia myönnettiin yhteensä 3,1 miljardia euroa (Taulukko 5). Kuudella eri kustannustukikierroksella tukia myönnettiin noin 900 M€ koko aikana, kun Business Finlandin kehittämisavustuksia häiriötilanteessa myönnettiin noin 1 Mrd.€ keväällä 2020. Koronatuettien myöntämisessä painopiste oli Business Finlandin ja ELY-keskusten kehittämisavustuksissa vuonna 2020. Vuonna 2021 ja 2022 painopiste oli kustannustuissa. (Kuvio 5).

Taulukko 5. Korona-avustukset 2020–2022 myönnetty yhteensä tukimuodoittain (M€ käyvin hinnoin)

Avustukset	Myönnetty
Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin liiketoiminnan kehittämisavustukset häiriötilanteessa	994,4
ELY-keskusten yritysten kehittämisavustus koronavirusepidemiasta aiheutuneissa markkina- ja tuotantohäiriöissä	335,5
Yrittäjän työmarkkinatuki	238,2
Yksinyrittäjän valtionavustus	94,3

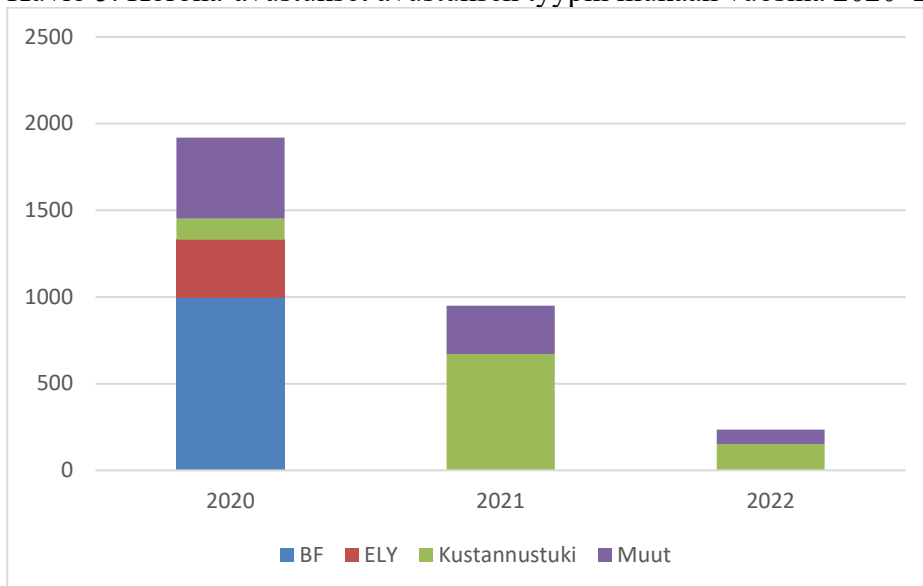
¹⁸ Reaaliset hinnat. ”Normaalit avustukset” sisältävät myös korkotuet, energiaveronpalautukset yms. tuet, joiden katsotaan olevan yhteismitallisia avustusten kanssa. Niihin sisältyy myös EU:n elpymis- ja palautumisvälineen (RRF-ohjelma) mukaista rahoitusta.

Tuki ravintola-alan yrityksille	136
Kustannustuet (kaikki hakukierrokset)	905,5
Sulkemiskorvaukset	166,1
Tapahtumatakuu	14,9
Maaseudun yritykset	52,8
Lasti- ja matkustaja-alusvarustamojen liikennöinti*	68,1
Kulttuuri- ja elokuva-ala	46,3
Muut**	11,6
Yhteensä	3 130

* sisältää myös miehistötukilain väliaikaisen muutoksen

** journalismi, liigaseurat, öljyjätehuollon kehittämisavustus

Kuvio 5. Korona-avustukset avustuksen tyypin mukaan vuosina 2020–2022 (M€)

Avustusten lisäksi yrityksille tarjottiin laina- ja takausmuotoisia koronatukia, esimerkkinä tapahtumatakuu, Business Finlandin kehittämislainat häiriötilanteissa ja Finnveran takaukset ja lainat. Lainoja ja takauksia myönnettiin yhteensä noin 1,8 Mrd. euroa vuosina 2020–2023. Lisäksi myönnettiin yksittäisiä suuria tukia oman pääoman ehtoisia tukia mm. Finnairille ja Finnnavialle. Valtio myönsi myös markkinaehtoista rahoitusta Finnveran kautta luotto- ja takaustappiosijoituksina nimellisarvoltaan yhteensä 735 M€ ja Suomen Teollisuussijoituksen välityksellä noin 295 M€ vuosina 2020–2023.

Koronatuet ovat päättyneet ja ministeriön laaja koronatuken arviointisarja vuosina 2020–2024 on päättynyt. Sarjassa julkaistiin kuusi tutkimusta vaikutuksista ja tukipolitiikasta¹⁹. Liitteessä 3 on esitetty koronatuet vuosina 2020–2022 (reaalihinnat).

¹⁹ Yrityksille suunnattujen koronatuken vaikutukset Suomessa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/166029>, Yrityksille suunnattujen koronatuken vaikutukset Suomessa – Väliraportti: Kirjallisuuden tuloksia ja tukien kohdentuminen suomalaisille yrityksille <https://www.etla.fi/julkaisut/raportit/yrityksille-suunnattujen-koronatuken-vaikutukset-suomessa-valiraportti-kirjallisuuden-tuloksia-ja-tukien-kohdentuminen-suomalaisille-yrityksille/>, Koronapandemian tukipolitiikan arviointi https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164089/TEM_2022_39.pdf?sequence=1, Koronatuken aikaisten vaikutusten arviointi <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163026> ja Te-

5 Ukrainatuet vuosina 2022–2024

Ukrainan kriisin takia perustettiin EU:n tilapäisten valtiontukisääntöjen mukainen Suomen kansallinen puitetukiohjelma, johon kuuluvat seuraavat tukiohjelmat: Finnveran laina- ja takausohjelma (2 miljardia euroa), energiayhtiöille suunnattu laina- ja takausohjelma (5 miljardia euroa kuntasektorin energiayhtiöille ja 10 miljardia euroa johdannaismarkkinoilla toimiville yhtiöille vakuusvaatimusten kattamiseen), avustuspäätös Saimaan luotsauksen tukemiseen (0,9 milj. €) ja määräaikainen polttoainetuki kuljetusyrityksille ja polttoöljytuki. Energiayhtiöille suunnatusta laina- ja takausohjelmasta ei ole myönnetty lainkaan tukia. Finnfund Oy:tä pääomitettiin 25 M€ Ukraina-hankkeisiin liittyen.

Liite 4 Ukrainatuet vuosina 2022–2024 (reaalihinnat)

6 Liitteet

Taulukot perustuvat Työ- ja elinkeinoministeriössä koottuun aineistoon.

hokkain kustannustuki tuleviin kriiseihin https://tem.fi/documents/1410877/21733658/Tehokkain_kustannustuki_tuleviin_kriiseihin_discussion_paper_Juho_Ivaska_2022.pdf/97b13d87-5d5b-e7cd-0adf-92b9243324b0/Tehokkain_kustannustuki_tuleviin_kriiseihin_discussion_paper_Juho_Ivaska_2022.pdf?t=1665735766289. Pro gradu -työ yksinyrittäjän tuen kohdentumisesta ja vaikutuksista on saatavilla ministeriöstä.

Reaalihinnat, myönnetyt tuet

- Palautuvat tuet kuten lainat on otettu huomioon todellisen tuen määrän mukaan esim. TKI-lainojen korkotukikomponentti (ei nimellisarvoa). EU sääntöjen mukaan pääomitus osalta tuen määrä on sama kuin tuen nimellisarvo, esim. Finnfundin pääomitus.
- Artiklan 107 mukaiset erilaiset maaseudun yritysten tuet on raportoitu osana 42 artiklaan kuuluvia kansallisia tukia kohdassa EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen vuosina 2012–2024. MMM muutti vuonna 2022 raportointikäytäntöään siten, että se on ilmoittanut tuet yritystukirekisteriin (sisältää 107 artiklan mukaiset tuet). Kyseisten 107 artiklan mukaisten tukien määrä oli vuonna 2022/61M€, 2023/17 M€ ja 2024/10 M€. Tässä seurannassa ko. tukimäärät on lisätty alueellisen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen osaksi 42 artiklan mukaista kansallista rahoitusta.

TKI-TOIMINTA, KANSAINVÄLISTYMINEN JA YRITTÄJYYS

Tuki-instrumentti (MEUR)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 TP	EU-vastin- rahoitus	EU valtion- tuki
TKI –toiminnan tukeminen - Business Finlandin avustukset yrityksille. Tukiohjelmat: tuki tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, tuki nuorille innovatiivisille yrityksille, tuki pk-yritysten innovaatiotoimintaan, tuki innovaatioklusterien toimintaan ja investointeihin, tuki tutkimusinfra rakentamiseen ja uudistamiseen (ml. de minimistuet) (pl. veturiyrityskampanja)	242	221	225	182	184	174	199	226	227	276	190,9	192,6	211,9	ei	107
RRF-tuki: TKI –toiminnan tukeminen - Business Finlandin avustukset yrityksille. Tukiohjelmat:										85,6	50,1	100,5	0,0	RRF tukea	107

tuki tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, tuki nuorille innovatiivisille yrityksille, tuki pk-yritysten innovaatiotoimintaan, tuki innovaatioklusterien toimintaan ja investointeihin, tuki tutkimusinfraan rakentamiseen ja uudistamiseen															
TKI-lainojen korkotukikomponentti	20	14	17,9	18,9	15	13	9,8	6,4	12	6,2	18,5	16,8	39,9	ei	107
TKI-lainojen perimättä jättäminen	14	22	21,4	24	20	21,5	16	25,8	31	17,2	39,9	40,2	37,2	ei	107
Business Finland Venture Capital Oy:n riskirahoitusohjelma (2021-2025)										-	-	-	-	ei	107
Business Finlandin veturiyrityskampanja									60	39	60	0	70	RRF tukea vuonna 2022	107
Business Finlandin rahoitus yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kumppanuusmallin pilotointiin									19	-	-	-	-	ei	107
Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (Business Finland): valtiontuen osuus	0	-	-	-	-	-	1,2	0,8	0	0	0	-	-	ei	107
Kiertotalouden investointi- ja innovaatiotuki									17	17	36,8	100,5	-	ei	107
RRF Kiertotalouden investointi- ja innovaatiotuki											49,3	82,5	-	RRF tukea	107

IPCEI ohjelmat										6,8	61,3	33,3	-	ei	107
RRF IPCEI ohjelmat												14,7	-	RRF tukea	107
Kiertotalouden kehittämis- ja investointituki	0	-	-	-	-	-	2	2	1	1	0,6	-	-	ei	107
Yrityksen kehittämisavustus ja toimintaympäristön kehittämisavustus (EAKR)	145,9 (102,8)	160,9 (127)	95,6 (61,6)	138 (91,7)	110,3 (89,5)	90,9 (87)	101,9 (101,9)	105,5 (95,1)	112 (98,4)	233 (215)	47,8 (41)	188 (179)	172,9 (107,2)	Osin (josta suluissa EU rahoituksen osuus, EAKR ja JTF 2023)	107
Lainat ja takaukset pk-yritysten investointeihin (Finnvera)	7,1	3,3	2,2	1,9	0,8	0,3	0	0,08	0,5	0,1	0,1	0,1	0	ei	107
PK-yritysten pelastamis- ja rakenneuudistustuet (Finnvera)	1,6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ei	107
Yritysten kehittämispalvelut (avustukset pk-yritysten analyysi-, konsultointi- ja koulutuspalveluiden hankintaan)	10	10	10	10	10	10	10	13	31	13,1	17,5	16,8	0,2	ei	107
Digidemo ja Creademo, kulttuurialan tuotekehitys	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,4	0,7	0,7	0,7	0,7	ei	107
Kulttuurin ja luovien alojen uudistumisen rakennetuki 2021-2026												4,8	1,2	ei	107
Kulttuurin ja luovien alojen uudistumisen rakennetuki 2021-2027											3,4		1,2	RRF tukea	107
Finnpartnership -liikekumppanuusohjelma	1	1,3	1	1,5	2,1	2,4	2,4	2,68	2,1	3	6,7	4,8	11,3	ei	107
Finnfundin pääomitus, valtiontueksi luettava	10	10	10	10	10	10	10	10	60	10	10	10	10	ei	107
Yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelu	5	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ei	107
Kansainvälistymisavustus (ml. Messuavustus)	24	17	14	9,8	3,4	2,4	3,5	4	2	1	8,5	17,1	5,2	ei	107

yritysten yhteishankkeisiin (valtuus), yrityksille myönnetty osuus yhteensä															
Kyberturvallisuuden tutkimuksen, kehityksen ja innovaatioiden kansallinen koordinoitakeskus												0,5	1,6	ei	107
Kyberturvallisuuden tutkimuksen, kehityksen ja innovaatioiden kansallinen koordinoitakeskus													0,8	EU raha	107
Median innovaatiotuki	0	0	0	20	9,8	-	-	-	-	-	-	-	-	ei	107
Investointituki elintarvikkeiden valmistukseen														ei	107
Maaseudun yritysten väliaikainen tuki 2021														ei	107
Maaseudun yritysten perustamistuki														ei	107
Maaseudun yritysten investointituki, yleinen														ei	107
Maaseudun yritysten investointituki, alueellinen														ei	107
Maaseudun yritysten investointituki PK-yrityksille														ei	107
Maaseudun yritysten investointien toteutettavuustutkimus														ei	107
Valtionavustus yksittäisten yritysten hankevalmisteluun Venäjällä	1	0,7	1,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ei	107
Suorat tuet yhteensä (ml EAKR ja RRF)	473	456	392	408	357	315	347	387	513	700	592	814	554		
Suorat tuet kansallinen rahoitus	370	329	330	316	267	228	245	292	414	399	388	437	445		
Suorat tuet kansallinen rahoitus (ml. RRF)	370	329	330	316	267	228	245	292	414	485	551	635	449		

Koska maaseudun yritysten tukitiedot on saatavilla erikseen vain vuodesta 2022 alkaen, ne sisältyvät alueelliseen ja paikalliseen maaseudun yritysten kehittämiseen Maa- ja metsätalouden sektorilla vuosien 2012-2024 osalta aikasarjan mahdollistamiseksi.

LIIKENNE JA VIESTINTÄ

Tuki-instrumentti (MEUR)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 TP	EU- vastinrahoitus	EU valtiontu ki
Laivanrakennuksen innovaatiotuki	16	26,1	10	20	0	30,9	10	10	23,1	50,2	2,3	20,0	1,5	ei	107
Kauppa-alusten työvoimakustannustuki	78,7	84,9	87,6	87,3	89,2	89,1	84,3	86,8	74,4	67,6	75,7	54,2	110,8	ei	107
Saimaan luotsauksen hintatuki	3,3	3	3,1	4,1	4,1	3,4	3,4	3,93	3,7	3,8	4,7	1,3	0,8	ei	107
Laajakaistahankkeiden tuet	6,3	15,9	23,2	2	1,3	0,9	9,2	17,7	2,6	5	-	-	-	ei	107
RRF: Laajakaistahankkeiden tuet											4,8	22,2	-	RRF tukea	107
Tietoturvan kehittämisen tuki											0	5,2	0,8		107
Kansallisen uutistoimistotoiminnan tuki (STT)	-	-	-	-	-	-	0	1,5	-	-	-	-	-	ei	107
Yleisen edun TV-kanavien uutis- ja ajankohtaistoiminnan tuki (MTV Oy)	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	0	ei	107
Sanomalehtijakelun tukeminen alueille, joilla ei ole saatavilla viisipäiväistä varhaisjakelua 2023-2027											0	7,1	7,1	ei	106 SGEI
Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin edistäminen						3	3	3	8,4	8	13,4	9,5	5,5	ei	107
Sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittämisavustus										3,5	0	4,9	-	ei	107
Sähköisen liikenteen asuinrakennuksien infrastruktuurin edistäminen						0	1,5	1,5	7	5,5	9	0,008	0,2	ei	107

Sähköisen liikenteen työpaikkakiinteistöjen infrastruktuurin edistäminen											0,5	2	0,5	ei	107
Sähköisen liikenteen työpaikkakiinteistöjen infrastruktuurin edistäminen													0,2	EU raha	
Vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinta- ja muuntotuki											2,7	2,8	5,1	ei	107
Alusinvestointien ympäristötuki	2	28	0,0	2,8	3,3	-	-	-	-	-	-	-	-	ei	107
Suorat tuet yhteensä (ml EAKR ja RRF)	106,3	157,9	123,9	116,2	97,9	130,3	111,4	124,4	119,2	143,6	113,1	129,2	132		
Suorat tuet kansallinen rahoitus	106,3	157,9	123,9	116,2	97,9	130,3	111,4	124,4	119,2	143,6	108,3	107,0	132		
Suorat tuet kansallinen rahoitus (ml. RRF)	106,3	157,9	123,9	116,2	97,9	130,3	111,4	124,4	119,2	143,6	113,1	129,2	132		

ENERGIA

Tuki-instrumentti (MEUR)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 TP	EU-vastin-rahoitus	EU valtion -tuki
Energiaintensiivisten yritysten veronpalautus	71	151	215	205	211	210	213	230	225	209	66	36	24	ei	107
Maatalouden energiaveronpalautus	44	46	47	30	33	32	60	50	35	35	78	46	46	ei	107
Energiatuki (investointituki) kansallinen	49,8	29,3	102	65	34,7	46,9	53,3	52	103	156,8	390,8	127,8	101,8	ei	107
-(RRF pilari1) energiaiinfrastruktuuri-investoinnit											52,1	67,1	33,9	RRF tukea	107
-(RRF pilari1)energiateknologian uusiin investoinnit											85,5	68,1	1,4	RRF tukea	107

-(RRF pilari1)vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen edistäminen											127	0	0	RRF tukea	107
-(RRF pilari1) teollisuuden prosessien sähköistämiseen ja vähähiilistäminen											15,7	28,6	1,4	RRF tukea	107
Uusiutuvan energian tuotantotuki	41,8	57,5	79,6	142,4	171,9	225,8	249,8	228,6	324,4	201,0	1,6	75,3	123,2	ei	107
Preemiotuki (Preemiojärjestelmä)								0	0	0,43	0	0,024	0,4	ei	107
LNG-terminaalien investointituki	0	5	0	11,7	23,6	14,6	13,8	14,9	5,5	0	5,5	-	-	ei	107
Uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointituki, hallituksen kärkihanke (ns. energiakärkihanketuki)					20	40	20	0	0	11,0	0	-	-	ei	107
Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensaatiotuki	0	0	0	0	0	37,9	26,8	30	75	106,3	-	-	-	ei	107
Tuki materiaalihokkuuskatselmuksille	0	0	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13	0,104	0,041	0,09	-	-	ei	107
Öllyjätelmaksulla rahoitettava öljyjätehuolto	0,3	1	1	1	1	1	1	0,165	0,37	0,366		-	-	ei	107
Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi	0,13	0,14	0,5	1,1	0,9	0,8	0,01	0,12	0,7	0,7	0,6	1,2	0,9	ei	107
Hiilen energiakäyttöä korvaavien hankkeiden investointitukiohjelma 2020-2025 (sisältyy energiatuen momenttiin)									22	60	0	-	-	ei	107
Energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuki 2022-2026											63,3	117,7	143,3	ei	107
Energia-avustus ARA-yhteisöille											6,3	7,8	-		

Maaseutuyritysten tuki uusiutuvan energian tuotantoon											13,8	3,1	5,8		
Valtionavustus turvetuotantokoneiden romutukseen 2022-2024										20,0	27,7	-	-	ei	107
Sähkön riittävyttä varmistava tehoreservi	18,7	13,4	8	7,6	7	8,3	14,0	14,1	12,1	10,4	-	-	-	ei	107
Suorat tuet yhteensä (ml EAKR ja RRF)	225,7	303,3	453,2	463,9	503,2	617,4	651,9	620,0	781,2	750,6	934,0	578,7	482,1		
Suorat tuet kansallinen rahoitus	225,7	303,3	453,2	463,9	503,2	617,4	651,9	620,0	781,2	750,6	653,7	414,9	445,4		
Suorat tuet kansallinen rahoitus (ml. RRF)	225,7	303,3	453,2	463,9	503,2	617,4	651,9	620,0	781,2	750,6	934,0	578,7	482,1		

TYÖLLISYYS- JA ALUEPOLITIikka

Tuki-instrumentti (MEUR)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	EU-vastin-rahoitus	EU valtion-tuki
Palkkatuki (yrityksissä työskenteleville)	81	93	123	85	61	68	74	79,9	71,7	77,8	70,0	103,5	99,7	ei (osin ESR, mutta ei mukana solun numerossa)	107
Täsmäkoulutus-tuki yrityksille, yhteishankintakoulutus	3	3	6,46	3,8	2,73	2,7	3	3	2,75	3,2	2,7	2,7	0,8	ei, vuoden 2023 luku on arvioitu vuoden 2022 perusteella, koska tarkempaa tietoa ei ole saatavilla.	107
Työllistä taidolla - palvelu 2022-2024											3	-	-	ei	
Starttiraha	27,3	30	37,9	39,8	32,5	38,2	37,4	34,2	36,8	47,0	35,0	40,9	35,0	ei	107
Osatyökykyisten työllistämistuki, Työkanava											20,0	0,0	-	RRF tukea 2022	107
Yritysten rekrytointi- ja työnantajaosaamisen kehittämistä tukeva valmennus (ml.											5,9			ei	107

Työllistä taidolla- palvelun jatko)															
Rekrytukikokeilu 3/2022-12/2022											5,9	0,4	-	ei	107
Alueellinen kuljetustuki	7	5	5	5	5	5	5	6	5,6	6	6,5	6,2	5	ei	107
Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE- tuki)													0,03	ei	107
Audiovisuaalisen (AV) alan tuotantotuki						9,5	9,3	9,1	8,8	8,4	20,0	9,4	10,5	ei	107
Lentoasemaverkon ulkopuolisten lentoasemien valtiontuot			1	0,67	1,15	1,15	4,5	1	2,9	0,9	0,066	0,288	0,771	ei	107
Tuet elokuvien ja muiden kuvaohjelmien valmistukseen ja jakeluun	24,7	24,3	23,1	24,1	24,1	24,1	24,4	25,2	31,2	36,3	25,1	22,7	22,6	ei	107
Yleisavustukset valtakunnallisten ja kansainvälisten taide- ja kulttuurifestivaalien toimintaan									2,2	2,3	2,4	2,5	2,4	ei	107
Tuki (vähemmistökielinen) sanomalehdistölle	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		ei	107
Tiedonvälityksen ja uutismedioiden tuki												7		ei	
Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 (rahoituslain 8/2014 de minimis -tuet)											0,2	-	-		
Työllisyysperusteinen investointituki (valtuus)	4	4	4	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	ei	107

Työolosuhteiden järjestelytuki													0,3	ei	107
Suorat tuet yhteensä (ml EAKR ja RRF)	147,5	159,8	201,0	158,9	127,0	149,2	158,1	158,9	162,5	182,4	197,3	196,1	177,1		
Suorat tuet kansallinen rahoitus	147,5	159,8	201,0	158,9	127,0	149,2	158,1	158,9	162,5	182,4	177,3	196,1	177,1		
Suorat tuet kansallinen rahoitus (ml. RRF)	147,5	159,8	201,0	158,9	127,0	149,2	158,1	158,9	162,5	182,4	197,3	196,1	177,1		

ASUNTORAKENTAMINEN

Tuki-instrumentti (MEUR)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 TP	EU vastin-rahoitus	EU valtion-tuki
Valtion korkotuki ja valtion takaus sosiaalista vuokra- ja asumisoikeusasuntotuotantoa varten otetuille lainoille	23	12	5	4	4	4	4	3,2	5,4	1	1,7	87,4	221,8	ei	107
Käynnistysavustus valtion tukemien vuokra-asuntojen rakentamiseen	0	25	13	11	20	20	20	20	30	20,4	10,2	17,1	-	ei	107
Avustukset erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi	109	120	120	120	110	119	105	110	90	88	90	120	63	ei	107
Valtion myöntämiin aravalainoihin liittyvät avustukset	2	2	2	2	2	3	9,6	10,6	12,6	12,6	7,4			ei	107
Aravalainoihin liittyvät tervehdyttämisavustukset											0,75	0,3	0,8	ei	107
Aravalainoihin liittyvät akordit											1,3	1,1	0,9	ei	107
Aravalainoihin liittyvät viivästyskorkohelpotukset											0,02	0,08	0,001	ei	107
Kasvua ja kehitystä puusta - Puurakentamisen tukiohjelma							0,8	1,3	1,7	1,2	-	-	-	ei	107

Kestävä kaupunki - tukiohjelma									1,2	0	-	-	-	ei	107
Kiinteistö ja rakennusalan digitalisaation kokeiluohjelma (osa hallituksen kärkihanketta)						2,4	2,2	0	0	0	-	-	-	ei	107
Käyttötarkoituksen muutosavustus									1	1	0	-	-	ei	107
Avustus avaravuokratalojen purkamiseen										8	6,1	2,9	2,8	ei	107
ARA asuntojen muuttaminen ikääntyville sopiviksi									5	0	2,2	2,4	-	ei	107
Avustus esteettömyyskorjauksiin												0,7	0,006	ei	107
Avustus jälkihissin rakentamiseen											2,2	0,5	2,49	ei	107
Suorat tuet yhteensä (ml EAKR ja RRF)	134,0	159,0	140,0	137,0	136,0	148,4	141,6	145,1	146,9	132,2	121,9	232,5	291,8		
Suorat tuet kansallinen rahoitus	134,0	159,0	140,0	137,0	136,0	148,4	141,6	145,1	146,9	132,2	121,9	232,5	291,8		
Suorat tuet kansallinen rahoitus (ml. RRF)	134,0	159,0	140,0	137,0	136,0	148,4	141,6	145,1	146,9	132,2	121,9	232,5	291,8		

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Tuki-instrumentti (MEUR)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 TP	EU vastin rahoitus	EU valtion-tuki
Ravinteiden kierrätyksen tukiohjelma						5		0	0,6	1	5,6	4,9	19,3	ei	107
Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet										1,4	0,3	0,5		ei	107
Sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuuritukiohjelma (2022-2025)											13,1	9,5		ei	107

Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma										1,0	1,9	1,8		ei, RRF vuonna 2022	107
Kuntien ilmastohankkeet 2020-2023									0,5	4	0,1	-	-	ei	107
Vesiensuojelun tehostamisohjelma 2019-2023							0,02	0,2	0,2	0,12	0,7	1,3		ei	107
Vesiensuojelun tehostamisohjelma, kaupunkivesien hallinta										0,12	1,37	-	0,02		
Vesiensuojelun tehostamisohjelma, maatalousmaan kipsikäsittely								2,37	2,22	7,25	-	-			
Pilaantuneen alueen selvittäminen ja puhdistaminen, ns. PIMA-tuki										0,0	0,02	0,30	0,1	ei	107
Suorat tuet yhteensä (ml EAKR ja RRF)	0	0	0	0	0	5	0	0,02	3,67	9,94	29,76	17,7	20,7		
Suorat tuet kansallinen rahoitus	0	0	0	0	0	5	0	0,02	3,67	9,94	27,9	17,7	20,7		
Suorat tuet kansallinen rahoitus (ml. RRF)	0	0	0	0	0	5	0	0,02	3,67	9,94	29,76	17,7	20,7		

MUUT

Tuki-instrumentti (MEUR)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	EU vastin-rahoitus	EU valtion-tuki
Rikosuhripäivystyksen tuki; RIKU-toiminnan SGEI-korvaus	0,29	-	0,59	0,69	2,4	3,7	4,0	4,1	4,1	4,6	4,7	4,7	10,0	ei	107
Hyvinvoinnin ja terveyden kärkihankkeiden valtionavustukset (hallituksen kärkihanke)						6,5	-	-	-	-	-	-	-	ei	107
Avustukset Suomi 100 -juhluvuoden hankkeille						0,5	0	0,7	0,14	0,77	-	-	-	ei	107
Muovitiekartan kokeilu- ja pilotointihankkeet									1	-	-	-	-	ei	107

Vesien ja merenhoidon kärkihankkeet								0,05	0,1	-	-	-	-	ei	107
Vesiosaamisen kasvu ja kansainvälistymisohjelma												1,5		ei	107
Elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2022-2027 myönnettävä tuki												0,6	0,2	ei	107
Itsehallittavan identiteetin luottamusverkon kokeiluhankkeen valtionavustus Findynet- osuuskunnalle 2022-2024											3,0	-	-	ei	107
Erityisavustukset kulttuurimatkailun kehittämishankkeisiin										3,0	-	-	0,5	ei	107
Uudet klassikot - nya klassiker - rahasto/kuvataide												0,4	0,9	ei	107
Investointituki Tampereen Monitoimiareenan toteuttamiseen						7	7	4	-	-	-	-	-	ei	107
Suorat tuet yhteensä (ml EAKR ja RRF)	0,3	0,0	0,6	0,7	2,4	17,7	11,0	8,8	5,4	8,3	7,7	7,2	11,6		
Suorat tuet kansallinen rahoitus	0,3	0,0	0,6	0,7	2,4	17,7	11,0	8,8	5,4	8,3	7,7	7,2	11,6		
Suorat tuet kansallinen rahoitus (ml. RRF)	0,3	0,0	0,6	0,7	2,4	17,7	11,0	8,8	5,4	8,3	7,7	7,2	11,6		

MAA- JA METSÄTALOUS (ARTIKLAT 107 JA 42)

Tuki-instrumentti (MEUR)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	EU vastin rahoi- tus	EU valtion tuki
Tuki puuntuotannon turvaamiseen eli kestävän metsätalouden ohjelma (ns. Kemera-tuki)	67,0	64,4	59,7	57,7	52,7	52,8	49,1	49,4	50,0	42,3	36,9	42,2	-	ei	107
Metsätalouden kannustinjärjestelmä (ns. Metka- tuki)													38,0		

Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen	7,7	7,2	6,2	6,6	5,9	3,5	5,3	5,3	5,8	5,3	5,6	5,6		ei	107
Eräät luonnonvaratalouden valtionavut -siemenviljelysten perustaminen	0,5	0,3	0,7	0,3	0,4	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4		ei	107
Metsätieto ja sähköiset palvelut -hanketuet (hallituksen kärkihanke)	-	-	-	-	0,5	0,4	0,4	0,1	-	-	-	-	-	ei	107
Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma (hallituksen kärkihanke)	-	-	-	-	-	5,0	-	-	-	-	-	-	-	ei	107
Avustukset hevosalan neuvontaan	-	-	-	-	-	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	ei	107
Palkinto,- toiminta- ja investointituki keskus- ja maakuntaraviradoille.	-	-	-	-	-	30,7	31,3	32,4	32,1	31,4	32,3	32,4	32,0	ei	107
Melua metsään! -hanke 2018-2020	0	0	0	0	0	0	0	0,02	0,00	0,01	-	-	-	ei	107
Biomassojen ravinteiden kierrätysohjelma 2016-2018	-	-	-	-	0,0	0,4	2,2	1,4	-	-	-	-	-	ei	107
Harvaan asuttujen alueiden (HAMA) luonto-, ruoka-, kalastus- ja metsästysmatkailun kehittäminen vuosina 2022-2023										3,6	-	-	-	ei	107
Vesiosaamisen kasvu- ja kansainvälistymisohjelma 2022-2026											0,8	1,5		kyllä	107
Vesistön ja vesiympäristön käytön ja tilan parantaminen 2021-2023												0,0	0,1	ei	107
Vesihuollon ja patojen turvallisuuden, toimintavarmuuden ja varautumisen edistämiseen												0,0	0,1	ei	107
Päivittäistavarakauppapalveluiden tukeminen monipalvelukeskuksina harvaan asutuilla maaseutualueilla 2019-2021 (I kausi)	-	-	-	-	-	-	-	1,0	-	2,0	-	-	-	ei	107 -> art. 106

Päivittäistavarakauppapalveluiden tukeminen monipalvelukeskuksina maaseutualueilla 1.7.2022-30.6.2023 ja 1.7.2023-30.6.2024											2,00	2,00	1,20	ei	106
Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	544,0	511,0	498,8	324,8	321,7	327,9	323,3	322,7	323,0	332,0	348,0	346,0	346,0	ei (Osin, mutta taulukon soluissa kansallinen osuus)	42
Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	18,6	11,3	12,5	12,7	11,0	10,6	11,0	12,2	12,7	13,1	14,6	33,3	33,3	ei	42
Aloittamis- ja investointiavustukset (Makera)	71,5	90,2	90,3	10,4	17,9	19,6	40,6	54,6	95,7	15,0	1,9	10,7	10,7	ei	42
Aloittamis- ja investointiavustukset (talousarvio)	-	-	-	22 (9,2)	54,8 (23)	72 (30,2)	75,3 (31,6)	85 (35,7)	84,8 (35,6)	93 (53,6)	60,6 (31,9)	59,64 (33,5)	59,64 (33,5)	Osin (suluissa EU:n osuus)	42
Kansallinen ruokaketjun kehittäminen	3,3	3,3	5,3	3,9	2,3	4,2	6,6	2,9	4,0	4,3	3,1	3,6	3,6	ei	42
Maatalousyrittäjien, turkistuottajien ja poronhoitajien lomituspalvelujen rahoitus (ilman hallintokustannusta)	210	192	184	169	152	147	147	126	119	117	115,1	108,3	108,3	ei	42
EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen	63,9	69,2	84,6	57,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	EU:n rahoitus osuus	42
Pienpuun energiatuki	7,3	18,0	20,0	7,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ei	42
EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	-	-	-	0,4 (0,08)	40,7 (16)	126,8 (58)	155 (71)	144 (64,8)	189,7 (87)	182,1 (100,3)	189,5 (51,87)	143,8 (53,26)	136,8 (53,26)	sis. EU:n, kansallisen ja muun julkisen	42

														(pääosien kuntien rahoitusta) rahoitusosuuden (suluissa EU osuus)	
Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä	65,5	66,5	81,6	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	kansallinen rahoitusosuus	42
Satovahinkojen korvaaminen	4,5	6,9	3,7	3,6	4,5	-	-	-	-	-	-	-	-	ei	107 tai 42
Luonnonhaittakorvaus	303,7 (118)	293,4 (118)	303,3 (118)	551,9 (97,1)	546,9 (97,1)	572,9 (97,1)	519 (97,1)	548,3 (97,1)	531,8 (94,2)	617,8 (97,7)	637,4 (112,9)	495,9 (76,9)	495,9 (76,9)	Osin	42
Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit	363,3 (106,9)	364,3 (106,9)	369,3 (106,9)	338,3 (142,3)	300 (126)	300 (126)	290 (122)	355 (149,4)	246,2 (103,4)	387,2 (205)	353 (173,7)	286,6 (123,2)	286,6 (123,2)	Osin	42
EU-tulotuki ja EU-markkinatuki	538	523	517	458	588	534	531	513,4	526,2	526,2	519,4	521,2	522,2	Kyllä	42
Eläinten hyvinvointikorvaukset	-	-	-	64,9 (27,3)	67,8 (28,5)	67,8 (28,5)	67,8 (28,5)	67,8 (28,5)	62,8 (28,5)	67,8 (28,5)	85,4 (35,9)	74,0 (31,8)	74,0 (31,8)	Osin	42
Suorat tuet yhteensä (ml EU ja RRF)	2268	2221	2237	2134	2167	2275	2255	2322	2285	2441	2406	2167	2149		
Suorat tuet kansallinen rahoitus	1505	1474	1495	1400	1247	1402	1374	1433	1410	1430	1481	1328	1309		
Suorat tuet kansallinen rahoitus (ml. RRF)	1505	1474	1495	1400	1247	1402	1374	1433	1410	1430	1481	1328	1309		
Artiklan 107 tuet	75	72	67	65	60	93	89	90	89	85	78	84	72		

1) Sis. EU:n, kansallisen ja muun julkisen (pääosien kuntien rahoitusta) rahoitusosuuden (suluissa EU osuus).

Vuodesta 2022 alkaen Maaseudun yritysten tukien EU:n soveltamissäännös muuttui. Vuosina 2012-2021 tuet perustuivat 42 artiklaan ja vuodesta 2022 alkaen 107 artiklaan. Tuet on raportoitu vuosina 2012-2024 osana 42 artiklan tukia kohdassa EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen.

Vuodesta 2022 alkaen MMM on ilmoittanut tuet yritystukirekisteriin. Niiden määrä oli vuonna 2022/61M€, 2023/17 M€ ja 2024/10 M€. Edellä mainitut maaseudun yritysten tuet eivät sisälly kohtaan ”Artiklan 107 tuet” vaan edelleen alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen.

Suorat ml palautuvat tuet 2012–2024, reaalihinnoin

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Suorat ml palautuvat tuet (kansalliset, EU, EAKR, RRF)	3355	3458	3548	3419	3390	3659	3676	3767	4016	4368	4402	4143	3813
Suorat ml palautuvat tuet (kansallinen)	2489	2583	2744	2593	2380	2698	2693	2783	3043	3056	2966	2740	2827
Suorat ml palautuvat tuet (kansallinen ja RRF)	2489	2583	2744	2593	2380	2698	2693	2783	3043	3141	3435	3124	2868
KAIKKI YHTEENSÄ (PL MAA- JA METSÄTALOUS ART. 42)													
Suorat ml palautuvat tuet (kansalliset, EU, EAKR, RRF)	1162	1308	1377	1349	1283	1477	1509	1535	1820	2012	2074	2060	1736
Suorat ml palautuvat tuet (kansalliset)	1059	1181	1316	1257	1193	1390	1408	1440	1722	1712	1563	1497	1590
Suorat ml palautuvat tuet (kansalliset ml. RRF)	1059	1181	1316	1257	1193	1390	1408	1440	1722	1797	2033	1881	1631

Suorat ml palautuvat tuet, kiintein vuoden 2024 hinnoin, ml 42 artikla

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kansalliset tuet (107 artikla)	1 325	1 457	1 606	1 538	1 454	1 682	1 685	1 706	2 034	1 979	1 687	1 520	1 590
EAKR- ja JTF -rahaston tuet (107 artikla)	-	157	75	112	109	105	122	113	116	249	44	182	105
RRF tuet (107 artikla)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	99	507	390	41
Maa- ja metsätalous kansalliset (42 artikla)	1 790	1 729	1 744	1 634	1 447	1 583	1 539	1 591	1 561	1 554	1 513	1 263	1 237

Maa- ja metsätalous EU varat (42 artikla)	955	923	906	898	1 122	1 057	1 055	1 053	1 034	1 169	999	853	840
Yhteensä	4 071	4 266	4 332	4 183	4 133	4 428	4 401	4 464	4 744	5 050	4 750	4 208	3 813

Yritystukien kehitys 2012–2024 (M€ vuoden 2024 hinnoin), kansalliset ja RRF tuet

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
TKI-TOIMINTA, KANSAINVÄLISTYMINEN JA YRITTÄJYYS	463	406	403	386	325	276	293	346	489	561	595	645	449
LIIKENNE JA VIESTINTÄ	133	195	151	142	119	158	133	147	141	166	122	131	127
Tuki-instrumentti (MEUR)	283	374	553	568	613	747	780	735	923	868	1008	588	482
TYÖLLISYYS- JA ALUEPOLITIikka	185	197	245	194	155	180	189	188	192	211	213	199	177
Tuki-instrumentti (MEUR)	168	196	171	168	166	180	170	172	174	153	132	236	292
Tuki-instrumentti (MEUR)	0	0	0	0	0	6	0	0	4	11	32	18	21
Tuki-instrumentti (MEUR)	0	0	1	1	3	21	13	10	6	10	8	7	12
MAA- JA METSÄTALOUS (art. 107)	94	89	81	79	73	113	106	107	105	99	84	86	72
Yhteensä	1325	1457	1606	1538	1454	1682	1685	1706	2034	2078	2194	1910	1631

Yritysten verotuet

Liite 2

Lähde: VM, Verotuet 2023–2025, 23.9.2024

Reaali hinnat

Taulukon merkinnät:

..	ei ole voitu laskea
tyhjä	ei ole voimassa tai verotuen arvo on ilmoitettu toisen verotuen yhteydessä
<0,5	verotuen arvo on vähäinen, mutta ei kuitankaan 0

Laki elinkeinotulon verottamisesta (EVL) ja siihen liittyvä verotus

Tuki-instrumentti (verotuen arvo, MEUR)	2023	2024	2025	Normijärjestelmä	Huomioitavaa aineistosta	EU valtiontuki
Käyttöomaisuuteen kuuluvien osakkeiden luovutusvoiton verovapaus	761	761	773	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Kiinteistön vaihdossa luonnonsuojelualueeksi käytetty vähennyskelpoinen hankintameno	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Elokuvatuottajien verovapaa tuotantotuki	3	3	4	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		107
Tasoitusmäärä	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Osuuskunnan ylijäämän palautuksen vähennyskelpoisuus	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Rakennusaikaiset korot	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Tutkimustoiminnan menojen poistaminen	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenon poistaminen	253	226	191	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Vuosina 2020-2025 irtain käyttöomaisuus voidaan poistaa korotetuin 50 prosentin menojäännöspoistoin. Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Voidaan arvioida sekä verovuositason vaikutuksena että veroluokan korkona (VATT 2009). Ilmoitettu arvio on veroluoton korko.	

Luovutusvoittojen yms. vähentäminen menojaännöksestä	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Irtaimen käyttöomaisuuden menojaännöksen kerta-poisto	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Verotuki tullut voimaan 2021.	
Rakennuksen ainesosana olevien hyödykkeiden hankintamenojen poistaminen	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenojen poistaminen kerta-poistona	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Verotukea kasvatettiin 2021.	
Vesialusten hankintamenojen poistaminen	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Rakennuksen hankintamenojen poistaminen	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Tutkimustoimintaan käytettävän rakennuksen hankintamenojen poistaminen	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Väestönsuojan yms. hankintamenojen poistaminen	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Kuluvan käyttöomaisuuden jälleenhankintavarausten vähennyskelpoisuus	<0,5	<0,5	<0,5	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Voidaan arvioida sekä verovuositason vaikutuksena että veroluokan korkona (VATT 2009).	
Toimitilan jälleenhankintavarausten vähennyskelpoisuus	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Arvioidaan osana kuluvan käyttöomaisuuden jälleenhankintavarausten vähennyskelpoisuuden muodostamaa verotukea. Sisältyy edelliseen.	
Ydinjätehuollon menojen poistaminen kerta-poistona	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Luottotappiovarauksen vähennyskelpoisuus	47	44	42	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Voidaan arvioida sekä verovuositason vaikutuksena että veroluokan korkona (VATT 2009).	

Toimintavaraus	1	1	1	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Voidaan arvioida sekä verovuositason vaikutuksena että veroluokan korkona (VATT 2009). Ilmoitettu arvio on veroluoton korko.	
Takuuvaraus	4	4	4	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Voidaan arvioida sekä verovuositason vaikutuksena että veroluokan korkona (VATT 2009). Ilmoitettu arvio on veroluoton korko.	
Eläkevakuutusyhtiöiden yms. lisävakuutusvastuuta varten tekemä varaus	8	8	8	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Finanssivalvonnan tilastot. Arvioidaan veroluoton korkona (VATT 2009).	
Hinnanlaskuvaraus	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Sijoitusomaisuuteen kuuluvan rakennuksen hankintamenon poistaminen	..	..	..	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä		
Kehitysalueiden korotetut poistot				Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Ei voimassa. Määräaikaisuus päättyi 2013.	
Tonnistovero	33	33	34	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Arvioidaan maksuunpanematta jätettävän yhteisöveron ja maksettavan tonnistoveron erotuksesta sekä piilevän verovelan anteeksiannon muodostamasta lisätuesta.	107
Asuintalovaraus	13	13	12	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Voidaan arvioida sekä verovuositason vaikutuksena että veroluokan korkona (VATT 2009). Ilmoitettu arvio on veroluoton korko.	

Korkovähennysoikeuden rajoittaminen, EVL 18 a §	-168	-170	-170	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Verosanktio. Muutettu usein viime vuosina. Siirtymäsäännöstä ei ole huomioitu verosanktion laskennassa.	
Työnantajan koulutusvähennys	12	12		Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Poistuu 2025.	
Tutkimusyhteistyön lisävähennys 2021-2027	8	11	15	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Määräaikainen verotuki 2021-2027. Korotettiin 2022.	
Listamattomien yhtiöiden osinkojen markkinakorkoa suurempi tuotto-prosentti, TVL 33b § 1 mom.	470	485	505	Voitonjaon verotuksen normijärjestelmä	Laskenta-aineistona henkilöverotuksen kokonaisaineisto sekä Tilastokeskuksen Tulonjakotilaston palveluaineisto ajantasaistettuna.	
Peitellyn osingon verottaminen ansiotulona, TVL 33 d § 1 mom.	-1	-1	-1	Voitonjaon verotuksen normijärjestelmä	Laskenta-aineistona henkilöverotuksen kokonaisaineisto sekä Tilastokeskuksen Tulonjakotilaston palveluaineisto ajantasaistettuna. Verosanktiota kasvatettiin vuonna 2024.	
Jaettavan yritystulon pääomatulo-osuuden laskennan jakoprosentti	15	15	15	Voitonjaon verotuksen normijärjestelmä	Laskenta-aineistona henkilöverotuksen kokonaisaineisto sekä Tilastokeskuksen Tulonjakotilaston palveluaineisto ajantasaistettuna.	
Verotusyhtymän osakkaan pääomatulo-osuuden laskennan jakoprosentti	-10	20	1	Voitonjaon verotuksen normijärjestelmä	Laskenta-aineistona henkilöverotuksen kokonaisaineisto sekä Tilastokeskuksen Tulonjakotilaston palveluaineisto ajantasaistettuna.	
Elinkeinoyhtymän osakkaan pääomatulo-osuuden laskennan jakoprosentti	-5	0	6	Voitonjaon verotuksen normijärjestelmä	Laskenta-aineistona henkilöverotuksen kokonaisaineisto sekä Tilastokeskuksen Tulonjakotilaston palveluaineisto ajantasaistettuna.	

Elinkeinoyhtymän osakkaan yhtymän maataloustulon pääomatulo-osuuden jakoprosentti	-10	5	0	Voitonjaon verotuksen normijärjestelmä	Laskenta-aineistona henkilöverotuksen kokonaisaineisto sekä Tilastokeskuksen Tulonjakotilaston palveluaineisto ajantasaistettuna.	
Nettovarallisuuteen lisättävä palkkaosuus pääomatulo-osuutta laskettaessa, TVL 41 § 4 mom.	..	..	..		Laskenta-aineistona henkilöverotuksen kokonaisaineisto sekä Tilastokeskuksen Tulonjakotilaston palveluaineisto ajantasaistettuna.	
Tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys	81	105	105	Elinkeinoverotuksen normijärjestelmä	Lakialoitteen LA 69/2022vp mukainen arvio. Verotuki laajenee 2024.	

Maatilatalouden tuloverolaki (MVL) ja metsäverotus

Tuki-instrumentti (verotuen arvo, MEUR)	2023	2024	2025	Normijärjestelmä	Huomioitavaa aineistosta	EU valtiontuki
Maataloustuotteiden yksityiskäytön verovapaus	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä		
Kotieläinten luovutushintojen jaksotus kolmelle verovuodelle	<0,5	<0,5	<0,5	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Voidaan arvioida sekä verovuositason vaikutuksena että veroluoton korkona (VATT 2009). Ilmoitettu arvio on veroluoton korko.	
Kotieläinten hankintamenon vähentäminen kolmessa vuodessa	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä		
Avustusten korvausten ym. tulojen epäsuora tulouttaminen	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä		
Maatalouden jälleenhankintavaraus	<0,5	<0,5	<0,5	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Arvioidaan veroluoton korkona (VATT 2009).	
Koneiden ja kaluston välitön kuluksi kirjaaminen, kun käyttöaika alle 3 vuotta	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä		

Koneiden ja kaluston poistaminen yhdestä menojäännöksestä	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä		
Koneiden ja kaluston luovutushintojen epäsuora tulouttaminen	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä		
Irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenon jaksottaminen	9	8	7	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Voidaan arvioida sekä verovuositason vaikutuksena että veroluoton korkona (VATT 2009). Ilmoitettu arvio on veroluokan korko. Vuosina 2020-2025 irtain käyttöomaisuus voidaan poistaa korotetuin 50 % menojäännöspoistoin.	
Pienen menojäännöksen kerta-poisto	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä	Tullut voimaan 2021.	
Rakennusten hankintamenon vähentäminen	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä		
Salaojista, silloista yms. saatujen luovutushintojen epäsuora tulouttaminen	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä		
Salaojien ja siltojen yms. hankintamenojen poistaminen	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä		
Tasausvaraus	1	1	1	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Voidaan arvioida sekä verovuositason vaikutuksena että veroluoton korkona (VATT 2009). Ilmoitettu arvio on veroluoton korko.	
Työmatkavähennys	..	..	..	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä		
Maatilan tai sen osan luovutuksen verovapaus	5	5	5	Maatilatalouden verotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta.	
Verovapaa puutavaran käyttö rakentamiseen, lämmitykseen ja muuhun omaan kulutuskäyttöön	..	..	..	Metsäverotuksen normijärjestelmä		

Puun myyntituoton määräaikainen osittainen verovapaus				Metsäverotuksen normijärjestelmä	Ei voimassa.	
Metsävähennys	72	72	74	Metsäverotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta.	
Hankintatyön arvon osittainen verovapaus	..	..	..	Metsäverotuksen normijärjestelmä		
Metsätalouden pääomatulosta myönnettävä menovaraus	1	1	1	Metsäverotuksen normijärjestelmä	Viimeisimmän valmistuneen verotuksen tieto veroilmoitusaineistosta. Voidaan arvioida sekä verovuositason vaikutuksena että veroluoton korkona (VATT 2009). Ilmoitettu arvio on veroluoton korko.	
Metsätalouden menojen jaksottaminen	..	..	..	Metsäverotuksen normijärjestelmä	Verotukea kasvatettiin 2021 nostamalla pienen poiston ja menojäännöksen rajaa 200 eurosta 600 euroon.	

Arvonlisäverotus

Tuki-instrumentti (verotuen arvo, MEUR)	2023	2024	2025	Normijärjestelmä	Huomioitavaa aineistosta	EU valtiontuki
Rakennuksen voittomarginaalin, rakennusmaan luovutuksen verovapaus	140	134	140	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu viimeksi aineistosta (TK, MML, Rakennusteollisuus ry, ym.) vuonna 2017, jonka jälkeen käytetty ko. vuoden suhdelukua myöhempien vuosien arvonlisäverpohjaan.	
Kirjailijoiden, taiteilijoiden yms. Tekijänoikeuskorvausten verovapaus	<0,5	<0,5	<0,5	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu viimeksi aineistosta vuonna 2017.	
Sanoma- ja aikakauslehtien alennettu alv-kanta 10 % sekä jäsenlehtien painoksen myynti yleishyödyllisille yhteisöille nollaverokannalla	99	104	112	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantaloudentilinpidon sekä kulutustutkimuksen tietojen pohjalta hyödyntäen Tilastokeskuksen laatimaa WAR-laskelmaa. Sähköiset lehdet ja irtonumerot verotuen piiriin 7/2019.	
Itse poimittujen ja luonnonvaraisten marjojen ja sienien	..	..	..			

myyntitulojen verovapaus						
Sokeiden ja muiden vaikeavammaisten myyntitulojen verovapaus	..	..	..			
Kansainvälisen henkilöliikenteen kotimaan osuuden verovapaus	33	33	34	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Arvioitu osana omien varojen laskelmaa perustuen Tilastokeskuksen sekä eri liikennöitsijöiden toimittamiin tietoihin vuonna 2017.	
Ei-kaupallinen radio- ja televisiotoinnin veronalaisuus	-5	-5	-5	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Arvioidaan vuoden t-2 tilinpäätös- ja veroilmoitustiedoista. Periaatteessa sanktio, mutta verotuki niinä vuosina kun myyntien vero < ostojen vero.	
Lääkkeiden alennettu alv-kanta 10 % (14 % 1.1.2025 alkaen)	394	419	249	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantaloudentilinpidon sekä kulutustutkimuksen tietojen pohjalta hyödyntäen Tilastokeskuksen laatimaa WAR-laskelmaa.	
Elintarvikkeiden ja rehujen alennettu alv-kanta 14 %	1473	1571	1736	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantaloudentilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta hyödyntäen Tilastokeskuksen laatimaa WAR-laskelmaa.	
Ravintola- ja ateriapalvelujen alennettu alv-kanta 14 %	669	727	832	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantaloudentilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta hyödyntäen Tilastokeskuksen laatimaa WAR-laskelmaa.	
Henkilökuljetusten alennettu alv-kanta 10 % (0% 1-4/2023) (14 % 1.1.2025 alkaen)	298	257	155	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantaloudentilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta hyödyntäen Tilastokeskuksen laatimaa WAR-laskelmaa.	
Yleisradio Oy:n valtion televisio- ja radiorahastosta saaman määrän ja Ålands Radio och TV Ab:n saaman korvauksen alennettu	70	73	78	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Lasketaan osana omien varojen laskelmaa vuoden t-2 tiedoista.	

alv-kanta 10 % (14 % 1.1.2025 alkaen)						
Virkistys- ja kulttuuripalvelujen alennettu alv-kanta 10 % (14 % 1.1.2025 alkaen)	128	137	83	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantaloudentilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta hyödyntäen Tilastokeskuksen laatimaa WAR- laskelmaa.	
Urheilupalvelujen alennettu alv-kanta 10 % (14 % 1.1.2025 alkaen)	77	83	50	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantaloudentilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta hyödyntäen Tilastokeskuksen laatimaa WAR-laskelmaa	
Kirjojen alennettu alv- kanta 10 % (14 % 1.1.2025 alkaen)	64	67	41	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantaloudentilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta hyödyntäen Tilastokeskuksen laatimaa WAR- laskelmaa.	
Majoituspalvelujen alennettu alv-kanta 10 % (14 % 1.1.2025 alkaen)	136	146	88	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantaloudentilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta hyödyntäen Tilastokeskuksen laatimaa WAR- laskelmaa.	
Taide-esineiden myynnin ja maahantuonnin alennettu verokanta 10 % (14 % 1.1.2025 alkaen)	<0,5	<0,5	<0,5	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantaloudentilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta hyödyntäen Tilastokeskuksen laatimaa WAR- laskelmaa.	
Tekijänoikeusjärjestöjen saamien tekijäkorvausten alennettu verokanta 10 % (14 % 1.1.2025 alkaen)	4	4	4	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Perustuu vuoden 2009 omien varojen laskelmaan.	
Alv-velvollisuuden alarajaan liittyvä huojennus	88	89		EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu verohallinnon oma-aloitteisten veroilmoitusten perusteella. Poistuu 1.1.2025.	

Kuukautissuojien, inkontinenssisuojien ja lasten vaippojen alennettu alv-kana 14 % 1.1.2025 alkaen			12	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantalouden tilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta.	
Sähköenergian määräaikainen alennettu 10 % verokanta (1.12.2022-30.4.2023)	232			EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)	Laskettu kansantalouden tilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta.	
Vakuutusmaksuvero, L 1966/664 § 5, satovahinko- kasvintuhooja- ja eläintautivakuutusten verovapaus.	3	3	3		Satovahinko-, kasvintuhooja- ja eläintautivakuutusten verovapaus vakuutusmaksuverosta tullut voimaan satovahinko- ja kasvintuhoojavakuutusten osalta 3/2019 ja eläintautivakuutusten osalta 11/2019.	
Vakuutusmaksuvero, L 1966/664	..	..	..	EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla (25,5 % 1.9.2024 alkaen)		

Valmisteverotus ja liikenteen verotus

Tuki-instrumentti (verotuen arvo, MEUR)	2023	2024	2025	Normijärjestelmä	Huomioitavaa aineistosta	EU valtiontuki
Dieselpolttoaineen normia alempi verokanta (josta vähennetty henkilöautojen käyttövoimaverosanktio)	675	678	659	Liikenteen polttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso dieselille	Ajantasainen tieto veroilmoitusaineistosta	
Parafiinisen dieselöljyn verotuki				Liikenteen polttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso (jossa huomioidaan puhtaisten ajoneuvojen direktiivi), josta vähennetty dieselöljyn verotuki. Verotuki poistuu 2023, määritelty verotueksi 2019.	Ajantasainen tieto veroilmoitusaineistosta. Poistunut 2023 alkaen.	
Työkoneissa käytetyn kevyen polttoöljyn normia alempi verokanta	465	414	414	Liikenteen polttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso dieselille (dieselin vero lisättyä dieselin verotuella)	Ei tarkkaa eikä ajantasaista tietoa. Perustuu tilaston sijaan mallinnukseen (VTT-TYKO).	

Liikenteeseen käytetyn sähkön normia alempi verokanta	22	33	46	Liikenteen polttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso sähkölle. Tätä teoreettista tasoa ei ole määritetty.	Ei tarkkaa eikä ajantasaista tietoa. Perustuu tilaston sijaan mallinnukseen (VTT-ALIISA).	
Liikenteeseen käytetyn kaasun normia alempi verokanta	18	20	22	Liikenteen polttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso maa- ja biokaasulle.	Ajantasainen tieto veroilmoitusaineistosta.	
Raideliikenteen sähkön verottomuus	16	16	16	Sähköveroluokka I	Ei tarkkaa eikä ajantasaista tietoa. Viimeisimmät arviot kulloinkin 2 vuoden takaa.	
Raideliikenteen dieselmoottereissa käytettävä kevyt polttoöljy	12	11	11	Liikenteen polttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso dieselille (dieselin vero lisättyä dieselin verotuella)	Ei tarkkaa eikä ajantasaista tietoa. Viimeisimmät arviot kulloinkin 2 vuoden takaa.	
Puupohjaisten polttoaineiden verottomuus	440	440	440	Lämmityspolttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso puupohjaisille polttoaineille	Ei tarkkaa eikä ajantasaista tietoa. Viimeisimmät arviot kulloinkin 2 vuoden takaa. Suuruusluokka-arvio, normiverotasona energiasisältövero.	
Biokaasun verottomuus	2	2	2	Lämmityspolttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso lämmitys- ja työkonekäytössä	Ei tarkkaa eikä ajantasaista tietoa. Lämmityksen osalta viimeisimmät arviot kulloinkin 2 vuoden takaa.	
Jätteenpolton verottomuus	32	32	32	Lämmityspolttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso jätteelle	Ei tarkkaa eikä ajantasaista tietoa. Ei tarkkaa tietoa jätteen ominaisuuksista, jotta tarkka normiverotaso voitaisiin määrittää. Määritetty verotueksi 2019. Normiverotasona energiasisältövero.	
Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon energiasisältöveron alennus (CHP)	64	54	31	Kunkin CHP:ssä käytetyn polttoaineen lämmityspolttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso.	Ajantasainen tieto veroilmoitusaineistosta. Muutos v. 2019: CO2-veron puolitus korvattiin energiasisältöveron alennuksella. Laskentatavan muutos.	107

Teollisuuden ja kasvihuoneiden, konesalien sekä eräiden lämpöpumppujen ym. alempi sähköverokanta (Veroluokka II)	744	793	893	Sähköveroluokka I	Ajantasainen tieto veroilmoitusaineistosta	107
Konesalien alempi verokanta (Veroluokka II)				Sähköveroluokka I	Ajantasainen tieto veroilmoitusaineistosta. Sisältyy edelliseen.	107
Energiaintensiivisten yritysten veronpalautus (suorissa tuissa)	36	24	11	Veronpalautuksen määrä	Ajantasainen tieto veronpalautustiedoista. Verotukea pienennetään v. 2022 ja se poistuu v. 2025	107
Turpeen normia alempi verokanta	76	58	58	Lämmityspolttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso turpeelle	Ei tarkkaa eikä ajantasaista tietoa CHP-käytön osalta. Viimeisimmät arviot kulloinkin 2 vuoden takaa.	
Turpeen verottoman käytön yläraja	46	46	46	Lämmityspolttoaineiden energiaveromallin mukainen verotaso turpeelle	Ei tarkkaa eikä ajantasaista tietoa. Viimeisimmät arviot kulloinkin 2 vuoden takaa sisältäen karkeita oletuksia.	
Maatalouden energiaveron palautus (suorissa tuissa)	46	46	46	Veronpalautuksen määrä	Ajantasainen tieto veronpalautustiedoista. Verotuki kasvoi v. 2021 veronkorotusten myötä.	107
Pienpanimoiden veronhuojennus	15	16	16	Oluen yleinen verotaso	Ajantasainen tieto veroilmoitusaineistosta.	
Autoveron palautus vamman perusteella	2	2	2	Ajoneuvon hinnan ja CO ₂ -päästön perusteella määritettävä autovero	Ajantasainen tieto viimeisimmän toteutumavuoden veronpalautustiedoista.	
Pelastusauton, sairausauton, inva- ja esteettömän taksin yms. autoverottomuus, L 1482/1994, 21 § 1 mom. ja 28 §	108	108	108	Ajoneuvon hinnan ja CO ₂ -päästön perusteella määritettävä autovero	Viimeisimmän toteutuneen automäärätiedon perusteella tehty arvio ajoneuvomäärästä (verotusarvo- ja CO ₂ -tiedot niiden ajoneuvojen osalta, kun ne ovat tallennettu Verohallinnon tietokantaan). Tuki matkailuautoille päättyy asteittain.	
Henkilö- ja pakettiautojen ajoneuvoveron käyttövoimavero	-361	-357	-352	Ajoneuvon hinnan ja CO ₂ -päästön perusteella määritettävä autovero	Ajantasainen tieto viimeisimmän toteutumavuoden veronpalautustiedoista. Henkilöautojen osuus n. 90 %.	

Taksien autoverohuojennus				Ajoneuvon hinnan ja CO ₂ -päästön perusteella määritettävä autovero	Ajantasainen tieto viimeisimmän toteutumavuoden veronpalatustiedoista. Verotuki poistuu asteittain vuosien 2018-2022 aikana. Ei voimassa.	
Museoajoneuvojen, pelastusautojen, sairausautojen, linja-autojen vapautus ajoneuvoverosta	3	3	3	Ajoneuvon CO ₂ -päästön tai massan perusteella määritettävä ajoneuvovero	Ajantasainen tieto ajoneuvojen määristä, jonka perustella verotuen määrää voidaan arvioida.	
Puu- ja turveperusteista polttoainetta käyttävien ajoneuvojen vapautus ajoneuvoverosta, L 1281/2003, 12 § 1 mom. 11 k	1	1	1	Ajoneuvon CO ₂ -päästön tai massan perusteella määritettävä ajoneuvovero	Ajantasainen tieto ajoneuvojen määristä, jonka perustella verotuen määrää voidaan arvioida.	
Yhdistettyjen kuljetusten tuki	0	0	0	Täysimääräinen kuorma-autojen käyttövoimavero	Tieto toteumasta.	
Invalidien vapautus ajoneuvoveron perusverosta	15	15	15	Ajoneuvon CO ₂ -päästön tai massan perusteella määritettävä ajoneuvovero	Ajantasainen tieto viimeisimmän toteutumavuoden veronpalatustiedoista.	
Eräät virvoitusjuomaverosta (1127/2010) vapautetut tuotteet	<0,5	<0,5	<0,5	Virvoitusjuomien litramääräinen vero	Määrä vähäinen (saatavilla veroilmoitusaineistosta)	108 De minimis tuki, pakkaukset
Kullanhuuhdonnan vapautus kaivosmineraaliverosta		<0,5	<0,5	Kullan täysimääräinen vero	Määrän arvioidana olevan vähäinen. Kohdentuu myös kunnille.	

(reaalihinnot)

Avustukset (M€)

	2020	2021	2022	2023	Säädös	Yleistuki vs. kohdennettu
Business Finlandin liiketoiminnan kehittämisavustukset häiriötilanteessa (TEM)	994,4				Valtionavustuslaki (688/2001), valtioneuvoston asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta (1444/2014 muutoksineen): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141444	Yleistuki
ELY-keskusten yritysten kehittämisavustus pandemian aiheuttamiin markkina- ja tuotantohäiriöihin (TEM)	335,5				Avustus myönnetään valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (9/2014) sekä asetuksen (716/2014) nojalla. Valtioneuvoston asetusta muutettiin tilapäisesti korona-avustuksiin soveltuvaksi valtioneuvoston asetuksella valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun valtioneuvoston asetuksen väliaikaisesta muuttamisesta (178/2020): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140009	Yleistuki
Yrittäjien työmarkkinatuki (TEM)	165,8	48	24,4		Laki työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäätönsä muuttamisesta (492/2020): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200492	Yleistuki
Yksinyrittäjien valtionavustus (TEM)	94,3				Valtioneuvoston asetus yksinyrittäjille myönnettävästä valtionavustuksesta (199/2020): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200199	Yleistuki
Tuki ravintola-alan yrityksille (TEM)	136				Laki ravitsemisyriyten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä (403/2020): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200403	Kohdennettu ravintola-ala
Kustannustuki, 1. hakukierros (TEM)	122,9				Laki yritysten määräämälaisesta kustannustuesta (508/2020): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200508	Yleistuki
Kustannustuki, 2. hakukierros (TEM)		187,5			Laki yritysten määräämälaisesta kustannustuesta (963/2020): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200963	Yleistuki

Kustannustuki, 3. hakukierros (TEM)		298,2			Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (280/2021): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210280	Yleistuki
Kustannustuki, 4. hakukierros (TEM)		150,7			Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (609/2021): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210609	Yleistuki
Kustannustuki, 5. hakukierros (TEM)		16,6	64,3		Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (1062/2021): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20211062	Yleistuki
Kustannustuki, 6. hakukierros (TEM)			64,1	1,2	Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (157/2022): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220157	Yleistuki
Tuki kattamattomiin kiinteisiin kustannuksiin (kustannustuki yrityksille, joiden EU:n määrittelemä koronatukien enimmäismäärä 1,8 milj. on jo täynnä tai täyttymässä), 1. hakukierros (TEM)		18,3	25,2		Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta. (609/2021): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210609	Yleistuki
Tuki kattamattomiin kiinteisiin kustannuksiin (kustannustuki yrityksille, joiden EU:n määrittelemä koronatukien enimmäismäärä 2,3 milj. on jo täynnä tai täyttymässä), 2. hakukierros (TEM)			23,3		Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta. (336/2022): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220336	Yleistuki
Tapahtumatakuu (määräraha 250 milj. €, takuuta myönnetty 129,1 milj., korvauksia 14,8 milj.) (TEM)		14,8	0,1		Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (435/2021): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210435	Kohdennettu
Mikro- ja pienyritysten sulkemiskorvaus, 1. hakukierros (TEM)		98,3			Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (280/2021): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210280	Kohdennettu Majoitus ja ravitsemisala, liikuntayritykset
Mikro- ja pienyritysten sulkemiskorvaus, 2. hakukierros (TEM)			58,7		Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (157/2022): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220157	Kohdennettu Majoitus ja ravitsemisala, liikuntayritykset
Keskisuurten ja suurten yritysten sulkemiskorvaus (TEM)		9,1			Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (280/2021): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210280	Kohdennettu Majoitus ja ravitsemisala, liikuntayritykset

Maaseudun yritykset, maatalous ja kalatalous, väliaikaiset koronatuot (MMM)	29,3	23,5			Valtioneuvoston asetus maaseudun yritysten väliaikaisesta tuesta (367/2020) https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200367	Kohdennettu Maa-, metsä- ja kalatalous
Lasti- ja matkustaja-alusvarustamoiden liikennöinti (LVM)	14,8	46,3			Varustamoille maksettu avustus myönnetään valtionavustuslain (688/2001) sekä sen 8 §:n nojalla annetun asetuksen perusteella: https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200548	Kohdennettu Meriliikenne
Miehistötukilain väliaikainen muutos (1.1.-31.12.2021) (LVM)		7			Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (1065/2020): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201065	Kohdennettu Meriliikenne
Journalismin tukeminen (LVM)	7,5				Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta journalistisen sisällön edistämiseen vuonna 2020 (679/2020): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200679	Kohdennettu Viestintä
Avustukset kulttuurialan yhteisöille (v. 2021 II LTA) (OKM)	4,2	14,5			Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).: https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010688	Kohdennettu Kulttuuri ja urheilu
Avustukset kulttuuritapahtumille (sis. Kesäteatterit 2021) (OKM)	3,8	2,7			Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010688	Kohdennettu Kulttuuri ja urheilu
Koronatuki kulttuuriperintöalan yhteisöille (2021) (OKM)		0,3			Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010688	Kohdennettu Kulttuuri ja urheilu
Avustukset urheiluliigaseuroille (jääkiekkoliiga ja jalkapalloliiga) (OKM)	1,35	0,9			Valtionavustuslaki (688/2001), Liikuntalaki (390 /2015) https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010688	Kohdennettu Kulttuuri ja urheilu
Tuki elokuva-alan tuotantoyhtiöille (2021) (OKM)		4			laki valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen (1174/2018): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20181174	Kohdennettu Kulttuuri ja urheilu
Avustukset elokuvien ja tv-draamasarjojen tuotantoon (OKM)	5	0,15			laki valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen (1174/2018): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20181174	Kohdennettu Kulttuuri ja urheilu
Elokuvateattereiden ja elokuvalevittäjien lisätoimintatuki (OKM)	3,2	8,4			laki valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen (1174/2018): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20181174	Kohdennettu Kulttuuri ja urheilu

Öljyjätehuollon kehittämisavustus ja Muovitiekartan kokeilu- ja pilottihankkeiden avustus (YM)	1,789					
Yhteensä[1]	1 920	949	260	1		

Lainat, takaukset ja muut vastikkeelliset tuet (M€)

	2020	2021	2022	2023	Säädös	Yleistuki vs. kohdennettu
Business Finlandin lainat tki-toimintaan, liiketoiminnan kehittämislainat häiriötilanteessa (valuutus 300 milj. €) (TEM)	64	52			Laki valtion lainanannosta sekä valtion takauksesta ja valtion takuusta (449/1988), valtioneuvoston asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta (1444/2014 muutoksineen): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141444	Yleistuki
Finnveran takaukset ja lainat vaikeuksissa oleville yrityksille (valuutus yhteensä 2 mrd. €, jäljellä vuotta 2022 varten 1,054 mrd.) (TEM)	470	476	–		Finnveran toimintalaki (18.6.1998/445), Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain muuttamisesta: https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200402	Yleistuki
Valtiontakaus Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle Finnairin työeläkkeiden takaisinlainauksen vakuudeksi (600 milj. lainan takaus, solussa takausvastuu), (VM)	540				Valtion lainananto ja valtiontakaus sekä valtiontakuu annettu laki (449/1988) 15 § 1 momentti & Valtiontakauksesta perittävästä maksusta annettu valtioneuvoston asetus (20/2003), sellaisena kuin se muutettuna asetuksella (82/2017) 3 § 1 ja 2 momentti: https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200152	Kohdennettu Lentoliikenne
Huoltovarmuuskriittisten varustamoiden takaukset (VM)	139,5				Laki valtion lainanannosta sekä valtiontakauksesta ja valtiontakuusta (1988/449) muutoksineen. Valtioneuvoston asetus valtiontakauksesta perittävistä maksuista (20/2003) muutoksineen: https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030020	Kohdennettu Meriliikenne
Takaukset maatilayrittäjille (MMM)	14,8	-	13,5		Laki valtiontakauksista maatalojen maksuvalmiuslainoille (232/2019): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190232	Kohdennettu Maa-, metsä- ja kalatalous
Lentoliikenteen valvontamaksujen maksujoustot (LVM)	5,7				Laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 7 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (489/2020): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200489	Kohdennettu Lentoliikenne
Yhteensä	1 234	528	14	0		

Verotuet, verojen luonteisten maksujen alennukset ja verojen maksulykkäykset (M€)

VEROTUET, VEROJEN LUONTEISTEN MAKSUJEN ALENNUKSET JA VEROJEN MAKSULYKKÄYKSET	2020	2021	2022	2023	Säädös	Yleistuki vs. kohdennettu
Työnantajan työeläkevakuutusmaksujen alentaminen 2,6 %-yksikköä (STM)	1 500				Laki työntekijän eläkelain mukaisen vakuutusmaksun tilapäisestä alentamisesta vuonna 2020 (195/2020): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200195	Yleistuki
Verojen maksujärjestelyhuojennus, viivästyskorkoalennus 2,5 %:iin (VM)	1 300				Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (512/2021): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210512	Yleistuki
Pandemian torjuntaan tarkoitetuille tavaroille määräaikainen nollaverokanta (alv) (VM)	14	17	9		Laki arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta (1369/2021): https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20211369	Kohdennettu Sosiaali- ja terveysala
Matkapalveluyhdistelmien tarjoajien valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksujen perimättä jättäminen (TEM)	0,8	0,6			Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta: https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220241	Kohdennettu Matkailu
Koronaviruksen kotitestin väliaikainen arvonlisäverottomuus 1.1.-31.12.2022 (VM)			3		Laki arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta (241/2022): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220150	Kohdennettu Sosiaali- ja terveysala
Yhteensä	2 815	18	12	0		

Muut tuet, oman pääoman ehtoinen tuki (M€)

MUUT TUET, OMAN PÄÄOMAN EHTOINEN	2020	2021	2022	2023	Säädös	Yleistuki vs. kohdennettu
Finnairin pääomittaminen (VNK)	286					Kohdennettu Lentoliikenne
Finnairin hybridilaina (VNK)		350	50			Kohdennettu Lentoliikenne
Finnavia pääoma- ja lainatuki (VNK)		350				Kohdennettu Lentoliikenne
Talousapu- ja energianeuvonta (TEM)	1,5				-	Kohdennettu

Väylämaksun poisto (LVM)	45				Laki väylämaksulain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta: https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200997	Kohdennettu Meriliikenne
Työttömyysturvan omavastuupäivien poistaminen lomautuksista ja irtisanomisista (STM)	182				Laki työttömyysturvalain väliaikaisesta muuttamisesta (997/2020): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200172	Yleistuki
Yhteensä	515	700	50	0		

Markkinaehtoinen rahoitus (M€)

	Käytetty v. 2020	Käytetty v. 2021	Käytetty v. 2022	Käytetty v. 2023	Säädös	Yleistuki vs. kohdennettu
Finnvera Oyj (valtuus 5,8 mrd. €, käytetty määrä on nettomääräinen luotto- ja takaustappiositoumuksen piirissä oleva vastuukannan kasvu; käyttämätön valtuus 5,065 mrd. € on siirretty vuodelle 2022) (TEM)	504	231	–		Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain muuttamisesta (402/2020): https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200402	Yleistuki
Suomen Teollisuussijoitus Oy (pääomasijoitus) (TEM)	63,3	26,4	180,5	25	Talousarvio [2]	Yleistuki
Yhteensä	567	257	181	25		

[1] Vuonna 2022 I LTA:ssa myönnettiin 30 milj. euroa joukkoliikennetukiin koronasta johtuen. Niitä ei kuitenkaan myönnetty yrityksille vaan toimivaltaisille viranomaisille. Tieliikenteessä viranomaisia ovat määritellyt kunnat ja kunta-seudut, rautatieliikenteessä LVM ja HSL omalla alueellaan sekä lentoliikenteessä Traficom. Epäsuorasti tuet hyödyttävät yrityksiä silloin, kun viranomaiset hankkivat liikennepalveluita yrityksiltä. Suoraan tukeen yrityksille joukkoliikennemääräraha ei sovellu, eikä sitä sen vuoksi ole tässä listattu koronayritystueksi.

[2] Vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa (24.4.2020) päätettiin 150 miljoonan euron määrärahasista. Neljännessä lisätalousarviossa (26.6.2020) puolestaan päätettiin 250 miljoonan euron määrärahasista Tesin lisäpääomittamiseksi. Yhteensä siis 400 M€. Määrärahaa myönnettiin kaiken kaikkiaan 350 M€, josta Tesi palautti valtion talousarvioon 90 M€ keväällä 2023. Arvio ohjelmien kokonaissijoitusmäärästä tulee olemaan täydet 350 M€. Käyttämättä oleva noin 55 M€ kohdennetaan jatkosijoituksiin.

Muita toimenpiteitä

Konkurssilain väliaikainen muutos

Alun perin 1.5.2020 käyttöön otettu päättyi 31.1.2021. Uusi lakimuutos tuli voimaan helmikuun alussa ja ulottuu 30.9.2021 asti. Ko. laki pitkitti maksukehotukseen liittyvän maksuajan viikon sijasta 30 päivään.

Työttömyysturvan suojaosan korotus ja sen jatko (1.6.2020–30.11.2011)

Määräraha 13 miljoonaa euroa. Ei ole EU-valtiontuki. Suojaosa tarkoittaa rahamäärää, jonka työtön työnhakija voi ansaita ilman, että se vaikuttaa työttömyysetuuteen. Jokainen suojaosan ylittävä euro vähentää etuutta 50 senttiä. Ei ole huomioitu taulukon määrärahoissa.

Koronasta johtuvat työlainsäädännön väliaikaiset muutokset

Hallitus ja työmarkkinajärjestöt sopivat 1.4.2020 alkavan työlainsäädännön väliaikaiset muutokset koronan takia (31.12.2020 asti). Ne mahdollistivat nopeutetun lomautusprosessin ja muita joustoja työntekijän lomautukseen.

Valtion Eläkerahasto VER, lisäsijoitukset yritystodistusmarkkinoille

Maaliskuussa 2020 hallitus ohjasi VER:n kohdentamaan sijoituksiaan suomalaisten yritysten lyhytaikaisiin (korkeintaan 12 kk juoksuaian) yritystodistuksiin. VER ilmoitti 19.3.2020, että se korotti taseessaan olevien suomalaisten yritystodistusten maksimimäärää miljardilla eurolla, ja että ostot tapahtuvat markkinahintaan. Yritystodistusten arvo VER:n taseessa oli enimmillään toukokuussa 2020. Tuolloin arvo oli 402 miljoonaa euroa eli reilusti alle miljardin euron ostoylärajan. VER:n mukaan yritystodistusten tarjonta laski voimakkaasti kesän 2020 aikana, minkä vuoksi ostoja ei tehty enempää[3].

Suomen Pankki, yritystodistusten osto-ohjelma

Vuoden 2020 keväällä käynnistyneeseen ohjelmaan varattiin miljardi euroa. Suomen Pankki osti sijoituskriteerit täyttävien, luottokelpoisten ja isojen suomalaisyritysten yritystodistuksia. Suurimmat ostot tehtiin ostojen aloittamista seuraavien viikkojen aikana, minkä jälkeen ostomäärät pienentyivät tasaisesti.

[3] [https://www.ver.fi/fi-FI/Julkaisut/Tiedotteet/VERin_sijoitukset_yritystodistusmarkkino\(910\)](https://www.ver.fi/fi-FI/Julkaisut/Tiedotteet/VERin_sijoitukset_yritystodistusmarkkino(910))

(reaalihinnot) (M€)

Käytetty	2022	2023	2024	Huom.
Finnveran takaus ja korkotukiohjelma (Ukraina)	35	1 570		Komission tilapäisten Ukraina - valtiontukisääntöjen mukaan koko lainan pääoma on tukea. Mikäli laina maksetaan takaisin, todellisen tuen määräksi muutetaan korkotuen määrä.
Business Finland Venture Capital Oy:n oman pääoman ehtoinen sijoituspäätös, Meyer Turku (vaihtovelkakirjalaina)		80		Komission tilapäiset Ukraina - valtiontukisäännöt, yksittäisnotifioitu tukipäätös. Komissiolle ilmoitettiin BFVC:n kautta myönnettävä 80 milj. euron vaihtovelkakirjalaina, johon sovellettava korko olisi markkinahintaa alhaisempi. Tuki-instrumentti voidaan luokitella oman pääoman ehtoiseksi rahoitukseksi. Lainan maturiteetti on neljä vuotta. Ehtoihin sisältyy konversio-oikeus yhtiön osakkeiksi, mikäli lainaa ei makseta korkoineen takaisin sovitussa ajassa. Mikäli konversioon päädytään, yksityiskohtaisista ehdoista lainapääoman vaihtamiseksi yhtiön osakkeiksi neuvotellaan uudelleen komission kanssa.
Sähkön johdannaismarkkinoilla toimivien yhtiöiden maksuvalmiutta tukeva lainaohjelma	-	-		Energiayhtiöille suunnattu laina- ja takausohjelma (5 Mrd.€ kuntasektorin energiayhtiöille ja 10 Mrd.€ johdannaismarkkinoilla toimiville yhtiöille vakuusvaatimusten kattamiseen.
Sähköenergian määräaikainen alennettu 10 % verokanta (1.12.2022-30.4.2023)	58	232		EU:n alv-direktiivin mukainen järjestelmä 24 % vakiokannalla. Laskettu kansantalouden tilinpidon sekä kulutustutkimuksen (2016) tietojen pohjalta.
Kuljetusyritysten määräaikainen polttoainetuki (Ukraina)	31,4	0,1		Polttoainetukea oli mahdollista saada kolmelta kuukaudelta (helmikuu-huhtikuu 2022). Tuki kattoi 5 prosenttia polttoainekustannuksista näiltä kuukausilta.
Saimaan luotsauksen hintatuki	0,9			
Finnfund Oy			25	Pääomittaminen

Tilapäiset valtiontukisäännöt koronapandemian johdosta

Euroopan komissio joustavoitti huomattavasti valtiontukisääntelyä, jotta koronaepidemian seurauksena vaikeuksiin joutuneita yrityksiä ja työpaikkoja pystyttiin tukemaan. Euroopan komissio hyväksyi 19. maaliskuuta 2020 tilapäiset valtiontukipuitteet, jonka avulla jäsenvaltiot voivat varmistaa yritysten likviditeetin ja rahoituksen saannin. Komissio salli yritystuet myöhemmin koronapandemian seurauksena myös muista syistä kuin koronan johdosta vaikeuksissa oleville yrityksille.

Tilapäisiä valtiontukisääntöjä laajennettiin ja tehtiin joustavammiksi Euroopan komission toimesta vielä vuoden 2020 huhtikuussa, toukokuussa, kesäkuussa, lokakuussa sekä vuoden 2021 tammikuussa ja marraskuussa (Euroopan komissio 2021a) sekä vuoden 2022 lokakuussa (Euroopan komissio 2022b). Huhtikuussa 2020 valtiontukipuitteita laajennettiin koskemaan koronaliittännäisten tuotteiden valmistusta, T&K-toiminnan tukemista ja palkkatukea. Toukokuussa sallittiin yritysten julkinen pääomittaminen, jossa on mukana valtiontukea. Kesäkuussa sallittiin se, että tukea voidaan myöntää yrityksille, jotka olivat taloudellisissa vaikeuksissa jo ennen koronaepidemiaa. Lokakuussa sallittiin kattamattomien kiinteiden kustannusten tuki yrityksille, joiden liikevaihto on laskenut 30 prosenttia.

Tammikuussa 2021 sääntöjen yrityskohtaisia tukien enimmäismääriä nostettiin 800 000 eurosta 1,8 miljoonaan euroon. Kattamattomien kiinteiden kustannustuen osalta yrityskohtainen enimmäismäärä nostettiin 3 miljoonasta 10 miljoonaan euroon. Marraskuussa 2021 yrityskohtaisia tukien enimmäismääriä nostettiin 1,8 miljoonasta eurosta 2,3 miljoonaan euroon ja kattamattomien kiinteiden kustannustuen tuen yrityskohtaista enimmäismäärää 10 miljoonasta eurosta 12 miljoonaan euroon¹. Komissio myös laajensi sääntöjä kahdella uudella tukimuodolla: investointituella kestävä elpymistä varten sekä vakavaraisuustuella. Lisäksi sallittiin tiettyjen takaisinmaksettavien välineiden (esim. takaukset ja lainat) muuttaminen avustuksiksi vuoden 2022 loppuun asti. Tilapäisten valtiontukipuitteiden voimassaoloa jatkettiin 30.6.2022 asti, mutta uusi vihreän ja digitaalisen siirtymän investointituki oli voimassa 31.12.2022 asti ja vakavaraisuustoimenpiteet 31.12.2023 asti.

Sallittuja tukimuotoja:

- enintään 2,3 miljoonan (aikaisemmin 1,8 milj.) euron avustukset, pääomasijoitus, veroetus tai ennakkomaksu likviditeettitarpeisiin;
- ehdoiltaan edulliset lainat ja takaukset (0% korko ja 100% lainatakaus), joiden yhteenlaskettu nimellisarvo yritystä kohti on enintään 2,3 milj. euroa (pl. maatalous ja kalastus- ja vesiviljely);
- valtiontakaukset yritysten ottamille lainoille, jotka kattavat 90 prosenttia luottoriskistä;
- korkotuetut julkiset lainat yrityksille käyttöpääoma ja investointitarpeisiin;
- sellaisten pankkien suojaaminen, jotka kanavoivat tukea reaalityaloudelle (tuen saajina pidetään pankkien asiakkaita);
- lyhytaikaiset vientiluottovakuutukset kaikille EU-maille;
- koronavirukseen liittyvän tutkimus- ja kehitystyön tukeminen (suorat avustukset, takaisinmaksettavat ennakot tai veroetuudet);
- testauslaitosten rakentamisen ja parantamisen tukeminen (suorat avustukset, takaisinmaksettavat ennakot ja tappiotakaukset, veroetuudet);
- koronavirusepidemian torjuntaan tarvittavien tuotteiden tuotannon tukeminen (suorat avustukset, takaisinmaksettavat ennakot tai tappiotakaukset, veroetuudet);
- verojen ja/tai sosiaalityrvmaksujen lykkäysten muodossa myönnettävä tuki aloille, alueille tai yritystyypeille, jotka kärsivät eniten epidemian vaikutuksista;

¹ Lisätietoja: <https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/komissio-jatkaa-valtiontukisaantojen-korona-ajan-joustoja-30.6.2022-asti-seka-laajentaa-niiden-kayttoa>.

- palkkakustannuksiin myönnettävä tuki yrityksille, jotka toimivat eniten kärsivillä aloilla tai alueilla.
- kiinteiden kustannusten tuki yrityksille, joiden liikevaihto on laskenut 30 prosenttia vuoden 2019 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.
- investointituet, joilla jäsenmaat voivat luoda kannustimia yritysten investoinneille ja käyttää välinettä vihreän ja digitaalisen siirtymän nopeuttamiseen (voimassa 31.12.2023 asti).
- vakavaraisuustoimenpiteet, joilla koitetaan kanavoida yksityistä rahoitusta pk-yrityksiin. Jäsenmaat voivat myöntää yksityisille välittäjille takauksia ja luoda kannustimia sijoittaa pk-yrityksiin. Parannetaan oman pääoman ehtoisen rahoituksen saatavuutta. (voimassa 31.12.2023 asti).

Jäsenmaat voivat yhdistellä eri tukitoimenpiteitä keskenään eräin poikkeuksin. Lisäksi jäsenmaat voivat tukea yrityksiä verojen lykkäyksillä, lyhennetyn työajan tukemisella tai muilla epidemian vaikutuksia lieventävillä toimilla, jotka eivät kuulu valtiontukisääntöjen piiriin. Tilapäiset valtiontukisäännöt olivat alun perin voimassa 31.12.2020 asti (pl. pääomitus-toimenpiteet 30.6.2021 asti), mutta sääntöjen voimassaoloaika jatkettiin. Tammikuussa 2021 komissio päätti jatkaa tilapäisten valtiontukipuitteiden voimassaoloaika vuoden 2021 loppuun asti ja marraskuussa 2021 komissio päätti jatkaa tilapäisten valtiontukipuitteiden voimassaoloaika 30.6.2022 asti. (Euroopan komissio 2021a) Vuonna 2022 tehtiin yksi muutos tilapäisiin valtiontukipuitteisiin, kun kestävä elpymisen edistämisen investointituen voimassaoloa jatkettiin vuoden 2023 loppuun asti. Tätä perusteltiin sillä, että koronapandemiasta elpyminen on viivästynyt ja Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat vaikuttaneet negatiivisesti jäsenmaiden talouksiin. (Euroopan komissio 2022b)

Kriisiajan tilapäiset valtiontukisäännöt (sota Ukrainassa)

Komissio hyväksyi kriisiajan tilapäiset valtiontukisäännöt 23.3.2022. Valtiontukisääntöjen joustot mahdollistavat sodan taloudellisten vaikutusten lieventämisen. Alun perin tilapäiset kriisipuitteet olivat voimassa 31.12.2022 asti. Häiriöiden korjaamiseksi tilapäisissä kriisipuitteissa määrätään kolmentyyppisestä tuesta (Euroopan komissio 2022c):

- 1) Jäsenmaat voivat myöntää tukea enintään 35 000 euroa maatalous-, kalastus- ja vesiviljelyalalla toimivaa yritystä kohden ja 400 000 euroa kaikilla muilla aloilla toimivaa yritystä kohden. Tuen ei tarvitse liittyä energian hintojen nousuun. Tukea voidaan myöntää missä tahansa muodossa.
- 2) Takauksina ja korkotukilainoina myönnettävä likviditeettituki: EU-maat voivat myöntää a) tuettuja valtiontakauksia, jotta pankit voivat jatkaa lainojen myöntämistä kaikille yrityksille, joihin meneillään oleva kriisi vaikuttaa ja b) julkiset ja yksityiset korkotuetut lainat.
- 3) Tuki korkeiden energiahintojen korvaamiseksi: Jäsenmaat voivat korvata erityisesti energiaintensiivisille yrityksille lisäkustannuksia, jotka johtuvat kaasun ja sähkön poikkeuksellisista hinnankorotuksista. Tukea voidaan myöntää missä tahansa muodossa, myös suorina avustuksina. Tuensaajakohtainen kokonaistuki voi olla enintään 30 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista ja enintään 2 miljoonaa euroa minä tahansa ajankohtana. Jos yritykselle aiheutuu toimintatappioita, lisätuki voi olla tarpeen taloudellisen toiminnan jatkumiseksi. Tätä varten jäsenmaat voivat myöntää enimmäismäärät ylittävää tukea enintään 25 miljoonaa euroa energiaintensiivisille käyttäjille ja enintään 50 miljoonaa euroa yrityksille, jotka toimivat tietyillä aloilla.

Kriisiajan tilapäisiin valtiontukisääntöihin tehtiin heinäkuussa 2022 muutoksia ja täydennyksiä, joilla laajennetaan kriisiajan tilapäisiä valtiontukipuitteita seuraavasti (Euroopan komissio 2022d):

- 1) Toimenpiteet, joilla nopeutetaan uusiutuvan energian käyttöönottoa: Jäsenmaat voivat perustaa uusiutuvaan energiaan tehtäviä investointeja varten tukiohjelmia, joihin sovelletaan yksinkertaistettuja tarjouskilpailumenettelyjä, jotka voidaan panna nopeasti täytäntöön ja joihin sisältyy riittävät suojatoimet tasapuolisten toimintaedellytysten turvaamiseksi.
- 2) Toimenpiteet, joilla helpotetaan teollisuusprosessien hiilestä irtautumista: Energiatoimitusten monipuolistamisen nopeuttamiseksi jäsenmaat voivat tukea investointeja fossiilisista polttoaineista luopumiseen erityisesti sähköistämisen, energiatehokkuuden ja uusiutuvan ja tietyt ehdot täyttävän sähköpohjaisen vedyn käyttöön siirtymisen avulla. Tämä muutos antaisi jäsenmaille mahdollisuuden i) ottaa käyttöön uusia tarjouskilpailuihin perustuvia tukiohjelmia tai ii) tukea hankkeita suoraan ilman tarjouskilpailuja, jolloin yksittäiseen investointiin myönnettävän julkisen tuen osuudelle

asetettaisiin tiettyjä rajoituksia. Pienille ja keskisuurille yrityksille sekä erityisen energiatehokkaille ratkaisuille tarjottaisiin lisäbonuksia.

- 3) Tilapäisten puitteiden muutoksissa laajennettiin myös nykyisiä tukimuotoja, joita jäsenmaat voivat käyttää tukea tarvitsevien yritysten hyväksi. Jäsenmaat voivat esimerkiksi myöntää rajoitettua korotettua tukea yrityksille, jotka kärsivät nykyisestä kriisistä tai siihen liittyvistä pakotteista ja vastapakotteista, enintään 62 000 euroa maatalousalalla ja 75 000 euroa kalastus- ja vesiviljelyalalla sekä enintään 500 000 euroa kaikilla muilla aloilla.

Lokakuussa 2022 Komissio päätti jatkaa valtiontukijoustoja 31.12.2023 asti ja teki niihin seuraavia muutoksia (Euroopan komissio 2022e):

- 1) Valtiontuen sallittu enimmäismäärä nostettiin maatalousalalla toimivien yritysten osalta 250 000 euroon, kalastus- ja vesiviljelyalalla toimivien yritysten osalta 300 000 euroon ja kaikilla muilla aloilla toimivien yritysten osalta enimmillään 2 miljoonaan euroon.
- 2) Energiayhtiöiden maksuvalmiutta energiakaupankäynnissä voidaan nyt tukea entistä joustavammin. Poikkeustapauksissa ja tiukoin varotoimin jäsenmaat voivat antaa julkisia takauksia, joiden kattavuus on yli 90 prosenttia, jos takaukset annetaan energiapörssien edellyttämiin vakuuksiin.
- 3) Energiakustannusten noususta kärsiviä yrityksiä voidaan tukea joustavammin ja tukimahdollisuuksia laajennetaan. Jäsenmaille annetaan mahdollisuus laskea tuen määrä joko aiemman tai nykyisen energiankulutuksen perusteella.

Komissio päätti samalla jatkaa mahdollisuutta myöntää investointitukia kestävän elpymisen edistämiseksi covid-19-pandemiaan liittyvien tilapäisten valtiontukipuitteiden nojalla 31. joulukuuta 2023 saakka.

Marraskuussa 2023 Komissio päätti jatkaa valtiontukijoustoja koskevia tilapäisiä kriisi- ja siirtymäpuitteita talouden tukemiseksi Venäjän hyökättyä Ukrainaan (2023/C 101/03) osittain lämmityskauden yli seuraavasti:

- 1) Tuet akuutin kriisin haitallisten talousvaikutusten lieventämiseksi ovat voimassa 30.6.2024 saakka. Näitä ovat pienimuotoiset avustukset ja tuki sähkön ja kaasun kohonneen hinnan kompensointiin.
- 2) Tuet, joilla edistetään irtautumista (Venäjän) fossiilisista polttoaineista ovat voimassa 31.12.2025 saakka. Näitä ovat tuki uusiutuvan energian käyttöönoton vauhdittamiseen ja tuki teollisuuden vähähiilistämisinvestointeihin.
- 3) Tuet strategisen tuotantokapasiteetin vahvistamiseen ovat voimassa 31.12.2025 saakka. Tuotannollisten investointien tukiohjelmat "strategisilla" aloilla kuten tuulivoimaturbiinit, akut ja aurinkopaneelit. Myös yksittäisten tukien "matching" kolmansien maiden tukien tasolle on sallittu. Matchingillä tarkoitetaan vastaavuustukea eli jäsenmaa voi myöntää yritykselle yhtä suuren tuen kuin mitä yritys olisi saanut jossain kolmannessa maassa. Matching –tuessa eli vastaavuustuessa on kyseessä merkittävä muutos EU:n valtiontukipolitiikassa. Tuen enimmäismäärä määrittyy ensimmäistä kertaa EU:n ulkopuolisen maan myöntämän tuen perusteella. Lisäksi tuki kohdistuu teollisen tuotantolaitoksen rakentamiseen. Tuen vastineeksi ei edellytetä esimerkiksi digi/vihersiirtymän tavoitteiden saavuttamista.

Komissio päätti 4.7.2005 uudesta CISAF säännöstä eli Puhtaan teollisen kehityksen valtiontukikehyksestä (Clean Industrial Deal State Aid Framework). Se on voimassa vuoden 2030 loppuun saakka.

- Se on osa EU:n kilpailukykyä ja vähähiilistämistä tukevaa Puhtaan teollisen kehityksen ohjelmaa, jonka tavoitteena on mm. saada liikkeelle yli 100 miljardin euron investoinnit puhtaan siirtymän rahoittamiseen.
- CISAF perustuu Ukrainan sodan vuoksi joustavoitetuille valtiontuen tilapäisille kriisi- ja siirtymäsäännöille (nk. TCTF, Temporary Crisis and Transition Framework), mutta on niitä laajalaisempi ja yksityiskohtaisempi
- CISAF antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden tukea:
 - o uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamista erilaisin investointituin
 - o teollisuuden vähähiilistämistä kasvihuonekaasujen vähentämiseksi ja energiankulutuksen pienentämiseksi

- puhtaiden teknologioiden sekä niiden keskeisten komponenttien tuotantokapasiteetin lisäämistä.
- Lisäksi säännöt mahdollistavat myös tuen tietyille innovaatorahaston kriteerit täyttävälle hankkeille, sekä tuen yksityisille investoijille niiden riskin vähentämiseksi silloin, kun ne investoivat uusiutuvan energian, teollisuuden vähähiilistämisen tai puhtaan teknologian tuotantokapasiteetin lisäämiseen tähtääviin hankkeisiin.

- Linkki <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52025XC03602>

Muutokset vihreän ja digitaalisen siirtymän helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi

Komissio päätti 9.3.2023 kriisi- ja siirtymäajan uusista joustoista 31.12.2025 asti taustalla irtautuminen fossiilisista polttoaineista sekä huoli EU:n kilpailukyvyistä ja uhasta uusien tuotantolaitosinvestointien valumisesta Yhdysvaltoihin (USA:n IRA-ohjelma). Muutokset koskevat mm.:

- 1) Joustoja teollisuuden vähähiilistämisen ja uusiutuvan energian vauhdittamisen tukiin seuraavasti:
 - a. Uusiutuvan energian investointituki: ei vaadita tuen myöntämistä tarjouskilpailumenettelyssä. Enimmäistukitaso 45% suurilla yrityksillä
 - b. Sallitaan erityyppisten uusiutuvien energianlähteiden tukeminen
 - c. Sallitaan toimintatuki uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseen ja energian varastointiin
 - e. Laajennetaan mahdollisuuksia tukea vetypohjaisia polttoaineita teollisuuden prosessien vähähiilistämiseksi
 - f. Joustoja hankkeen toteuttamismääräaikoihin: tuettava hanke oltava valmis 36 kk myöntöpäivästä (aiemmin 30 kk kuluessa)
 - g. Tukimäärien laskentaa yksinkertaistetaan ja enimmäismääriä korotetaan
- 2) Sallitaan tuotannollisten investointien tuet vihreän siirtymän kannalta keskeisillä toimialoilla tavoitteena kasvattaa EU:n tuotantokapasiteettiä. Muutokset koskevat mm. akkujen, aurinkopaneelien, tuuliturbiinien, lämpöpumppujen, elektrolyysilaitteiden ja hiilidioksidin talteenotto-, hyödyntämis- ja varastointilaitteiden tuotantoa. Myös laitteistojen valmistamiseen tarkoitettujen komponenttien ja kriittisten raaka-aineiden tuotanto on tuen piirissä